

OMGAAN MET BODEMVONDSTEN OPGRAVINGEN WO I

Om tegemoet te komen aan de vragen van de gemeentebesturen en politiediensten met betrekking tot opgravingen uit de Eerste Wereldoorlog werd op initiatief van mijn ambt in 2002 een Vademecum opgesteld om de belangrijkste bepalingen en problemen waarmee gemeentebesturen en politiediensten geconfronteerd worden bij opgravingen uit de Eerste Wereldoorlog uiteen te zetten.

Door wijzigingen in de wetgeving, veranderingen bij een aantal Federale Overheidsdiensten was een herwerking en aanpassing van de Vademecum aan de actuele situatie noodzakelijk geworden. Tevens werden er hier en daar een aantal wijzigingen gebracht aan de teksten.

Momenteel is de volledige uitwerking en hertekening van de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten & Landschappen en het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium door de wijzigingen aan het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium door het decreet van 28 februari 2003 nog volop bezig. De situatie is echter niet meer vergelijkbaar met deze uit 2002, zodat we noodgedwongen nu reeds de tekst van het Vademecum moesten actualiseren.

Volgende personen hebben meegewerkt aan de actualisatie van deze tekst :

de heer Jean-Marie COPPENS, Procureur des Konings te Ieper, de heer Christian LAMBIN, dirco federale politie Ieper, de heer Luc DERYCKERE, korpschef politiezone Arro Ieper, de heer William VERMEREN, administratief assistent, FOD Binnenlandse Zaken, Dienst Militaire Begraafplaatsen, de heer Etienne KNAPEN, adj.-chef, Ministerie van Defensie, Dienst oorlogsgraven, de heer Marc DEWILDE, wetenschappelijk attaché Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, buitendienst West-Vlaanderen, de heer Luc VAN IMPE, wetenschappelijk attaché bij het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, de heer Patrick BERTIN, adjunct-adviseur, Federale Dienst Politionele Veiligheid van de gouverneur van West-Vlaanderen, mevrouw Vicky BOERJAN, wnd. arrondissementscommissaris.

Tot slot moet ik 'The Diggers' bedanken voor het ter beschikking stellen van de foto op het voorblad van dit Vademecum.

Dit Vademecum is een poging om meer duidelijkheid te creëren voor de gemeente- en politiebesturen in de toepasselijke bepalingen bij archeologische opgravingen.

Niettegenstaande dit Vademecum zich toespitst op opgravingen uit de Eerste Wereldoorlog, kan het tevens een leidraad zijn voor archeologische opgravingen in het algemeen. Met de in de Vlaamse bodem opgeslagen informatie, die getuigt van onze geschiedenis, moet immers voorzichtig worden omgesprongen.

Afspraken tussen de gemeentebesturen, politiediensten, de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten en Landschappen, het Instituut voor Archeologisch Patrimonium en particulieren die opgravingen doen, zijn noodzakelijk om onze geschiedenis te conserveren en met het nodige respect te behandelen. Dit Vademecum kan een eerste stap zijn om tot het nodige overleg tussen alle betrokken partijen te komen.

Brugge, 1 maart 2004.

Paul BREYNE
Gouverneur van West-Vlaanderen

INHOUDSTABEL

INLEIDING	4
I. TOEVALSVONDSTEN	4
1.1. Meldingsplicht.....	4
II. ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN EN PROSPECTIES MET INGREEP IN DE BODEM, MOETEN VERGUND WORDEN.	5
2.1. Aan welke kwalificaties moet de uitvoerder van een archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem voldoen?	5
2.2. Welke zijn de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van een archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem?.....	5
2.3. Hoe wordt een opgravings- of prospectievergunning verkregen?	5
2.4. Procedureverloop.....	6
2.5. Opschorting.....	6
2.6. Beroepsprocedure	6
III. HET GEBRUIK VAN DETECTOREN	7
3.1. Aan welke kwalificaties moet de gebruiker van een detector voldoen?	7
3.2. Wat is de algemene voorwaarde voor het gebruik van een detector?	7
3.3. Hoe wordt een vergunning voor detectorgebruik verkregen?	7
IV. HET EIGENDOMSRECHT VAN DE GEVONDEN VOORWERPEN	7
4.1. Wat verstaat men onder ‘archeologische monumenten’?	7
4.2. Wat zijn ‘beschermd’ archeologische goederen ?	8
4.3. Vondsten van roerende goederen op privé-grond.....	8
4.4. Vondsten van onroerende goederen op privé-grond.....	9
4.5. Het vinden van roerende en onroerende goederen op privaat en publiek domein.....	9
4.6. Eigendomsrechten bij openbare werken.....	9
4.7. Het vinden van voorwerpen bij stoffelijke overschotten	10
V. PROCEDURE DOOR DE POLITIEDIENSTEN TE VOLGEN BIJ HET AANTREFFEN VAN EEN STOFFELIJK OVERSCHOT	10
VI. VUURWAPENS	12

6.1. Wat moet men doen wanneer men een vuurwapen vindt?.....	12
6.2. Wat is een verweervuurwapen en wat is een oorlogsvuurwapen ?.....	12
6.3. Wat moet men doen als men dat vuurwapen ook wil behouden (= voorhanden hebben)?	12
6.4. Mag men een vuurwapen verkopen of overdragen?.....	13
VII. MUNITIE.....	13
7.1. Wat moet men doen wanneer men munitie voor verweer- of oorlogswapens vindt?.....	13
7.2. Wat moet men doen als men die munitie ook wil behouden?	13
7.3. Mag men gevonden munitie voor verweer- of oorlogswapens verkopen of overdragen?.....	13
7.4. Mag men munitie voor verweer- of oorlogswapens verzamelen en opslaan?.....	13
7.5. Wat moet men doen als men twijfelt over de aard van de gevonden munitie?	14
VIII. DOVO (DIENST VOOR OPRUIMING EN VERNIETIGING VAN ONTPLOFFINGSTUIGEN).....	14
8.1. Wat is de dienst DOVO en wat zijn haar taken?	14
8.2. Waar wordt het overgrote deel van niet ontplofte oorlogsmunitie gevonden?.....	14
8.3. Wie vindt er meestal niet ontplofte oorlogsmunitie?	14
8.4. Wat te doen als men niet ontplofte oorlogsmunitie vindt?	15
IX. ADRESSENLIJST.....	16
X. WETTEKSTEN.....	17

Bijkomende exemplaren van dit Vademecum kunnen steeds besteld worden bij:
 Federale diensten van de gouverneur van West-Vlaanderen
 Dienst politionele veiligheid
 Ridderstraat 13
 8000 BRUGGE
 Tel.: 050/33.62.20
 Fax.: 050/34.72.64
 e-mail: vicky.boerjan@west-vlaanderen.be

V.U.: Paul BREYNE, Burg 3, 8000 BRUGGE.
 D/2004/0248/09

OMGAAN MET BODEMVONDSTEN OPGRAVINGEN WO I

INLEIDING

In de Vlaamse bodem ligt een schat aan informatie opgeslagen die de geschiedenis van de regio of die specifieke plek kan doen herleven. "Schat" betekent hier dat informatie kan aangetroffen worden die een periode overspant van 10.000 v. Chr. tot WO II. Het spreekt dan ook vanzelf dat met die informatie omzichtig moet omgesprongen worden. Door het weggraven ervan verdwijnt de context, de achtergrond. Enkel de eigenlijke vondsten blijven over. Het is dan ook een noodzaak dit weggraven zo goed mogelijk te documenteren m.a.w. op te graven volgens de regels van de kunst.

Ook als er toevallig bepaalde sporen aan het licht komen, moet er uitgekeken worden om de informatie, die vernietigd dreigt te worden, vast te leggen. Er moet tussentijds onderzoek ingelast worden.

De manier waarop hiermee moet omgegaan worden, wordt geregeld door het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993). In de bijlagen achteraan vindt u de tekst van dit decreet.

Ook WO I-relicten vallen onder deze regelgeving. Wanneer menselijke resten in WO I-monumenten (bovengronds: bunkers bv.) worden gevonden, of in archeologische structuren (ondergronds: dug-outs, loopgraven), kunnen zij als deel van de structuur worden beschouwd (van het 'interieur') en op grond daarvan als deel van het archeologisch patrimonium worden beschouwd. Dug-outs, loopgraven, etc. behoren tot het archeologisch patrimonium omdat de waarde als informatiebron voor WO I zeer groot is. Ook de skeletten in dergelijke structuur hebben veel informatiewaarde, omdat ze een relatie hebben met hun omgeving en daarom als deel van het archeologisch patrimonium worden beschouwd.

I. TOEVALSVONDSTEN

1.1. Meldingsplicht

Al wie een roerend of onroerend archeologisch monument vindt of vermoedt gevonden te hebben, moet dit binnen drie dagen melden aan de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten & Landschappen of de gemeente, die op haar beurt de afdeling Monumenten & Landschappen verwittigt. De adresgegevens van de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten & Landschappen vindt u achteraan dit vademecum in de adressenlijst.

Tot tien dagen na deze melding moeten eigenaar, gebruiker en vinder de gevonden archeologische monumenten als een goede huisvader beheren en toegankelijk stellen voor onderzoek door het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium of door een door het Instituut aangewezen archeoloog.

Indien het archeologisch onderzoek dit vereist, kan deze termijn van tien dagen evenwel verlengd worden. Tot maximum dertig dagen geeft dit geen aanleiding tot schadevergoeding.

Door snelle melding en overleg kunnen veel problemen vermeden worden. Veel is mogelijk wanneer met de gewettigde belangen van beide partijen rekening wordt gehouden. Bij het niet naleven van de meldingsplicht zijn strafbepalingen voorzien.

Een toevalsvondst melden houdt geenszins in dat men aan de rechten als eigenaar of vinder wil tornen. Wel wordt verwacht dat de vondsten tijdelijk (!) voor onderzoek ter beschikking gesteld worden.

II. ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN EN PROSPECTIES MET INGREEP IN DE BODEM, MOETEN VERGUND WORDEN.

Om te waarborgen dat dit voortaan nog enkel op een wetenschappelijk verantwoorde wijze gebeurt worden archeologische opgravingen of archeologische prospecties met ingreep in de bodem aan enkele voorschriften onderworpen.

2.1. Aan welke kwalificaties moet de uitvoerder van een archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem voldoen?

Om een archeologische opgravings- of prospectievergunning te kunnen bekomen wordt van u alvast verwacht dat u:

- licentiaat of doctor bent in de archeologie ofwel in een partnerdiscipline met een specialisatie in de archeologie;
- opgeleid bent in de opgravingstechnieken en opgravingsmethoden;
- zes maanden ervaring hebt inzake archeologische opgravingen;
- over voldoende kennis beschikt over de periode waartoe het betrokken monument behoort.

Beschikt u niet over het gewenste diploma, maar u voldoet aan de hiernavolgende vereisten, dan kunt u eveneens voor een archeologische opgravings- of prospectievergunning in aanmerking komen. Deze vereisten zijn:

- over voldoende kennis beschikken - door zelfstudie of opleiding - inzake opgravingstechnieken en -methoden.
- minstens zes maanden opgravingservaring hebben.
- het kunnen voorleggen van publicaties, opgravingsverslagen e.d. waaruit blijkt dat u voldoende kennis hebt over de periode waartoe het betrokken monument behoort.

2.2. Welke zijn de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van een archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem?

De opgraving moet te verantwoorden zijn. Dit kan zowel omwille van een nakende bedreiging van het archeologische monument of de archeologische zone, als in het kader van onderzoek in functie van een gemotiveerde wetenschappelijke vraagstelling.

Er moeten voldoende materiële middelen en mankracht beschikbaar zijn om de opgraving éénmaal opgestart, ook tot een goed einde te brengen.

- Met de eigenaars en gebruikers moet er een schriftelijke overeenkomst zijn inzake de regeling van eventuele schadevergoedingen en de bestemming van de vondsten.
- Op af te spreken termijnen moeten de interimverslagen en een volledig eindverslag via de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen aan de bevoegde minister overgemaakt én gepubliceerd worden.
- Het toezicht van de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen en de Vlaamse Archeologische Raad moet worden aanvaard.
- De op te graven site moet tegen vandalisme en diefstal beveiligd zijn.
- Van de opgraving moet een volledig archief, bestaande uit plannen, tekeningen, foto's, een vondstencatalogus, enz. worden bijgehouden. De bewaarplaats van dit archief moet tevens bekendgemaakt worden.

2.3. Hoe wordt een opgravings- of prospectievergunning verkregen?

De aanvrager vraagt voorafgaandelijk bij de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen de aanvraagformulieren op. Deze formulieren worden - volledig ingevuld en aangevuld met de vereiste documenten - bij aangetekende brief aan de administratie overgemaakt.

2.4. Procedureverloop

a. *Binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag bezorgt de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen aan de aanvrager:*

- ofwel een ontvankelijkheidsverklaring;
- ofwel richtlijnen voor de aanvulling van het dossier waardoor de procedure moet hernomen worden.

Krijgt de aanvrager binnen deze termijn geen ontvangstbewijs, dan wordt zijn dossier als volledig beschouwd.

b. *Binnen negentig dagen na ontvangst van het volledige dossier wordt aan de aanvrager schriftelijk gemeld of er al dan niet een vergunning wordt afgeleverd.*

Krijgt de aanvrager binnen deze termijn geen uitsluitsel, dan wordt de vergunning geacht verkregen te zijn.

2.5. Opschorting

Leeft een vergunninghouder de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van een archeologische opgraving of een archeologische prospectie met ingreep in de bodem én de in de vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden niet na, dan riskeert hij een opschorting van zijn vergunning gedurende maximum negentig dagen.

De vergunninghouder wordt van de gemotiveerde opschortingsbeslissing bij aangetekende brief op de hoogte gebracht. De opschorting gaat in vanaf deze betekening.

Gaat de vergunninghouder binnen deze termijn over tot het naleven van deze voorwaarden, dan wordt de opschorting voortijdig opgeheven.

Is er binnen die termijn geen sprake van naleving, dan wordt de vergunning van rechtswege ingetrokken.

2.6. Beroepsprocedure

De aanvrager kan binnen dertig dagen na ontvangst van de schriftelijke vergunning, weigering of opschorting of na de intrekking van rechtswege van de vergunning hiertegen in beroep gaan bij de bevoegde minister.

a. *Daartoe richt hij een aangetekend schriftelijk verzoek aan de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen.*

Dit verzoek bevat:

1. een kopie van de vergunningsaanvraag en een kopie van de beslissing.
2. een gemotiveerde weerlegging van de schriftelijk overgemaakte beslissing.

Binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag bezorgt de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen aan de betrokkene:

- ofwel een ontvankelijkheidsverklaring
- ofwel richtlijnen voor de aanvulling van het dossier waardoor de procedure moet hernomen worden.

Krijgt de betrokkene binnen deze termijn geen ontvankelijkheidsbewijs, dan wordt zijn dossier als volledig beschouwd.

b. *Binnen dertig dagen na ontvangst van het volledige dossier wordt het dossier door de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen voor advies overgemaakt aan de Vlaamse Archeologische Raad.*

De Vlaamse Archeologische Raad brengt binnen dertig dagen advies uit.

Alle gegevens worden door de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen in één verslag gevat en binnen zestig dagen na voorlegging aan de Vlaamse Archeologische Raad in de vorm van een gemotiveerd advies aan de bevoegde minister voorgelegd.

c. *Binnen honderdvijftig dagen na ontvangst van het volledige dossier door de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen neemt de bevoegde minister hieromtrent een beslissing.*

III. HET GEBRUIK VAN DETECTOREN

Detectoren worden veelal gebruikt om op zoek naar (mooie) metalen voorwerpen. Hierbij wordt soms zonder toelating van de eigenaar gehandeld en het nodige respect voor de wetenschappelijke waarde en de context van hun vondsten. Door de objecten zonder onderzoek en registratie van hun context uit de bodem te halen, gaat veel kostbare informatie onherroepelijk verloren.

Om verdere aantasting van het archeologisch patrimonium door dergelijke onrechtmatige plunderingen tegen te gaan, wordt het gebruik van detectoren aan enkele voorschriften onderworpen. Bij niet-naleving ervan zijn er strafbepalingen voorzien.

3.1. Aan welke kwalificaties moet de gebruiker van een detector voldoen?

De gebruiker van een detector moet voldoen aan dezelfde kwalificaties die van een uitvoerder van archeologische opgravingen of prospecties met ingreep in de bodem worden gevraagd.

3.2. Wat is de algemene voorwaarde voor het gebruik van een detector?

Het gebruik van detectoren om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen is enkel te verantwoorden in het kader van wetenschappelijke opgravingen of prospecties met ingreep in de bodem. Bijgevolg wordt het gebruik ervan slechts vergund in het kader van een reeds vergunde archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem.

De eindverantwoordelijkheid voor het detectorgebruik ligt bijgevolg bij de houder van de opgravingsvergunning.

3.3. Hoe wordt een vergunning voor detectorgebruik verkregen?

De aanvrager vraagt voorafgaandelijk bij de Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen de aanvraagformulieren op. Deze formulieren worden - volledig ingevuld en aangevuld met de vereiste documenten - bij aangetekende brief aan het Instituut overgemaakt.

IV. HET EIGENDOMSRECHT VAN DE GEVONDEN VOORWERPEN

Vooreerst moet er bepaald worden of de gevonden voorwerpen als een 'archeologisch monument' kunnen beschouwd worden. Daarnaast moet er een onderscheid gemaakt worden tussen voorwerpen die op privégrond gevonden worden en vondsten op publieke grond. Bovendien is er bij de gevonden voorwerpen ook een verschil tussen roerende goederen en onroerende goederen.

4.1. Wat verstaat men onder 'archeologische monumenten'?

Bij het vinden van een goed, moet er eerst worden nagegaan of het om een 'archeologisch monument' gaat, zoals vermeld in het decreet van 30 juni 1993, gewijzigd op 28 februari 2003. 'Archeologische monumenten' zijn "*alle overblijfselen en voorwerpen of enig ander spoor van menselijk bestaan die een getuigenis afleggen van tijdperken en beschavingen waarvoor opgravingen of vondsten een betekenisvolle bron van informatie zijn, onderverdeeld in:*

- *onroerende archeologische monumenten: alle niet verplaatsbare archeologische monumenten die ondergronds of aan de oppervlakte of onder water aanwezig zijn, alsook de roerende archeologische monumenten die onroerend zijn door bestemming;*
- *roerende archeologische monumenten: alle andere archeologische monumenten*".

Als een goed kan gekwalificeerd worden als een 'archeologisch monument' is de bovenvermelde meldingsplicht aan de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten & Landschappen van toepassing.

Een toevalsvondst melden houdt geenszins in dat men aan de rechten als eigenaar of vinder wil tornen. Wel wordt verwacht dat de vondsten tijdelijk (!) voor onderzoek ter beschikking gesteld worden.

Door de wijziging van de definitie van een archeologisch monument in 2003 kunnen overblijfselen uit WO I ook archeologische monumenten beschouwd worden (de definitie sprak vroeger over vondsten die de belangrijkste of één van de belangrijkste bronnen van informatie waren van een tijdperk). Voorheen waren overblijfselen uit WO I stricto sensu geen archeologische monumenten, met uitzondering van grote

onroerende constructies, zoals bunkers, loopgraven, enz. ... omdat hier de waarde als informatiebron voor WO I zeer groot is. Dit betekent evenwel niet dat de archeologische context niet belangrijk is. Er kan altijd informatie vrijkomen die uniek is. Ook kunnen de technieken uit het archeologisch onderzoek aangewend worden ter aanvulling van de beschikbare informatie.

4.2. Wat zijn 'beschermde' archeologische goederen ?

Al het archeologisch patrimonium dat volgens de bepalingen van het decreet van 30 juni 1993 wordt ingeschreven op een ontwerp van lijst of op een lijst van beschermde archeologische monumenten en/of zones, zijn beschermde archeologische goederen. Een archeologische zone omvat alle gronden die van wetenschappelijk en cultuurhistorisch belang zijn wegens de daar aanwezige archeologische monumenten.

Het is verboden om beschermde archeologische goederen zonder of in afwijking van een vergunning afgeleverd door de Vlaamse regering of haar gemachtigde:

1° te verwijderen of hun toestand te wijzigen;

2° graafwerken of terreinwijzigingen, inclusief wijzigingen van de grondwatertafel, uit te voeren in beschermde archeologische goederen;

3° archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren met de bedoeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen.

4.3. Vondsten van roerende goederen op privé-grond

Zoals hierboven reeds vermeld, moet er eerst worden nagegaan of het om een 'archeologisch monument' gaat. Daarna moet gekeken worden of het gevonden voorwerp niet kan geïdentificeerd worden als behorend tot een bepaalde persoon.

1) Als men kan vaststellen aan wie het gevonden voorwerp toebehoorde, is die persoon of zijn rechtsopvolgers de wetmatige eigenaar(s). Als er geen rechtsopvolgers zijn, kan de vinder van het voorwerp via verkrijgende verjaring eigenaar worden van het gevonden voorwerp. De algemene verkrijgende verjaringstermijn is 30 jaar (art. 2262 BW).

Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat alle voorwerpen die worden aangetroffen die het voorwerp uitmaken van een militaire uitrusting, zoals uniform, insignes, wapens, enz. ... steeds toebehoren aan de Staat waarvan de soldaat een onderdaan was.

2) Als men niet kan vaststellen wie de eigenaar was van het gevonden voorwerp, is art. 716 BW van toepassing dat handelt over het vinden van een 'schat'. Een 'schat' is iedere verborgen of bedolven zaak, waarop niemand zijn recht van eigendom kan bewijzen en die bij louter toeval ontdekt wordt.

Voorwerpen die gewoon gevallen zijn op de grond en op de oppervlakte liggen, kunnen niet als een 'schat' beschouwd worden en vallen niet onder toepassing van art. 716 BW, maar moeten als verloren voorwerpen beschouwd worden. Voorwerpen waarvan men door kentekens of vermoedens de eigenaar of diens rechtsopvolgers kan kennen, behoren aan deze laatste toe (zie supra regeling onder 4.3.1).

Eigenaar van de 'schat' is de vinder, wanneer **de schat op zijn eigendom of erf wordt gevonden**.

Indien de 'schat' op de grond van iemand anders wordt gevonden, is de schat voor de helft eigendom van de vinder en voor de helft van de eigenaar van de grond. Uit een arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen van 5 oktober 1994 (*Limburgs Rechtsleven*, 1994, pag. 221-223) blijkt dat deze laatste regel slechts geldt als de schat BIJ TOEVAL wordt gevonden, bijvoorbeeld door werklieden die werken op een erf. Bij een systematische en georganiseerde zoektocht naar een 'schat' waarvan men het bestaan vermoedt, is art. 716 BW niet meer van toepassing. De persoon die in dergelijk geval de 'schat' blootlegt, heeft er geen recht op doordat het toevalskarakter ontbreekt. Men zal zijn opzoekingen voor rekening van de eigenaar hebben gedaan en de 'schat' voor de eigenaar ontdekt hebben. Het feit dat men vrijwillig of op vraag zijn medewerking verleent aan zoekacties, maakt een persoon niet gerechtigd op de vondsten die gedaan worden op andermans erf. De intentie en het onderwerp van de zoekactie zijn aldus belangrijk om uit te maken of een schatvondst 'louter toevallig' werd gevonden.

Ook bij opzoekingen buiten medeweten van de eigenaar en op onrechtmatige wijze verricht, heeft men geen recht op de vondst, maar behoort de 'schat' toe aan de eigenaar van de grond. Indien men zich toch de vondst zou toe-eigenen maakt de vinder zich schuldig aan diefstal.

De verkoop van een anders zaak is nietig en kan grond tot schadevergoeding opleveren, wanneer de koper niet geweten heeft dat de zaak aan een ander toebehoorde (art. 1599 B.W.).

Eventueel kan een overeenkomst worden gesloten met het Vlaams Gewest voor de overdracht van roerende archeologische monumenten naar een openbare verzameling en een vergoeding worden vastgesteld die daarvoor wordt toegekend aan de eigenaar en de vinder.

Nog deze opmerking : bij het toekennen van een vruchtgebruik op nog niet geopende mijnen en groeven waarvan de ontginning nog niet is begonnen, heeft een vruchtgebruiker geen recht op een schat die zou worden gevonden gedurende het vruchtgebruik (art. 598 B.W.).

4.4. Vondsten van onroerende goederen op privé-grond

Een onroerende constructie, zoals loopgraven of bunkers, moet worden beschouwd als een 'archeologisch monument', zodat de Vlaamse Administratie, afdeling Monumenten & Landschappen (ofwel rechtstreeks ofwel via de gemeente) moet verwittigd worden.

De eigenaar van een grond is ook eigenaar van hetgeen op en onder de grond is (art. 552 BW). Bijgevolg wordt de eigenaar van de grond ook eigenaar van het onroerend goed dat op zijn grond wordt gevonden.

4.5. Het vinden van roerende en onroerende goederen op privaat en publiek domein van de overheid

Hier geldt dezelfde regeling als bij het vinden van roerende goederen en onroerende goederen op privé-grond.

De wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting, die betrekking heeft op het vinden van roerende goederen op openbaar eigendom, is van toepassing als er niet moet gedolven worden, wat in casu niet het geval is. Bij archeologische opgravingen moet er altijd gegraven worden, zodat de hierboven vermelde regeling van art. 552 BW van toepassing is.

4.6. Eigendomsrechten bij openbare werken

Voor openbare werken moet ook rekening worden gehouden met art. 29 § 2 van bijlage 1 (de algemene aannemingsvoorwaarden voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies van openbare werken) van het KB van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken. Iedere vondst van enig belang tijdens graaf- of slopingswerk moet op staande voet ter kennis worden gebracht van de aanbestedende overheid. In afwachting van een beslissing van de aanbestedende overheid en zonder afbreuk te doen aan zijn recht op schadevergoeding, onderbreekt de aannemer de uitvoering van de werken in de onmiddellijke omgeving van de vondst en verbiedt elke toegang door het plaatsen van afsluitingen.

De kunstvoorwerpen, de oudheidkundige-, natuurhistorische-, numismatische voorwerpen of andere die een wetenschappelijke waarde kunnen hebben evenals de zeldzame en kostbare voorwerpen die bij het graaf- of het slopingswerk worden gevonden, zijn eigendom van de aanbestedende overheid en worden ter beschikking van de leidende ambtenaar of van haar gemachtigde gehouden.

In het geval waarbij de promotor eigenaar of erfpachter is van de bouwgrond waarop het werk waarover de aanbestedende overheid zal beschikken, zal opgericht worden, is art. 29, § 2 van de algemene aannemingsvoorwaarden niet van toepassing (art. 15 van het KB van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken)

4.7. *Het vinden van voorwerpen bij stoffelijke overschotten*

Bij het aantreffen van een stoffelijk overschot moeten eerst en vooral de politiediensten verwittigd worden. De procedure die door de politiediensten zal worden gevolgd wordt in het hoofdstuk hierna uitgelegd.

Als wordt vastgesteld dat het gaat om stoffelijke resten die NIET afkomstig zijn van een gesneuvelde soldaat van de Eerste of Tweede Wereldoorlog of voorgaande oorlogsconflicten, wordt dit behandeld als een verdacht overlijden.

Als wordt vastgesteld dat het om stoffelijke resten van een gesneuvelde soldaat gaat, zal er gekeken worden of de nationaliteit van het stoffelijk overschot kan bepaald worden. Het Ministerie van Defensie, Dienst oorlogsgraven beslist hierover.

- Als de nationaliteit kan vastgesteld worden, wordt het stoffelijk overschot en de bij dat stoffelijk overschot gevonden voorwerpen overgedragen aan het land in kwestie. Dit land zorgt voor de teraardebestelling van het stoffelijk overschot met de erbij gevonden voorwerpen.
- Als de nationaliteit niet meer kan vastgesteld worden, beslist het Ministerie van Defensie, maar meestal zal worden aangenomen dat het om een Belg gaat en zal de teraardebestelling gebeuren op een Belgische militaire begraafplaats, samen met de bij de resten gevonden voorwerpen.

In beide gevallen maken de politiediensten een gedetailleerde inventaris op van de bij de stoffelijke resten aangetroffen voorwerpen. De politiediensten verwittigen de Dienst Oorlogsgraven van het Ministerie van Defensie en brengen alle stoffelijke resten en de daarbij gevonden voorwerpen over naar de kazerne te Houthulst waar alles tijdelijk zal bewaard worden tot overdracht aan de autoriteiten van het land in kwestie of begraving.

V. PROCEDURE DOOR DE POLITIEDIENSTEN TE VOLGEN BIJ HET AANTREFFEN VAN EEN STOFFELIJK OVERSCHOT

De procedure die de politiediensten moeten toepassen bij het vinden van menselijke resten of beenderen wordt bepaald door de omzendbrief van 28 juni 1961 van het Parket-Generaal te Gent. De tekst van deze omzendbrief vindt u als bijlage.

Op de pagina hierna werd een schematisch overzicht uitgewerkt van de actuele toepassing van bovenvermelde omzendbrief (opgemaakt door adj. ZYDE van de federale politie Ieper).

In vergelijking met de omzendbrief is er één belangrijke verandering:

De politiediensten moeten nu zelf niet meer instaan voor de tijdelijke bewaring van de stoffelijke resten van soldaten WO I en de daarbij gevonden voorwerpen tot afhaling door de autoriteiten van het land van herkomst of begraving.

De stoffelijke resten WO I en de daarbij gevonden voorwerpen zullen tijdelijk in bewaring worden genomen op 1 centrale plaats in de provincie, nl. door het Belgisch leger, in het kwartier Bos te Houthulst. Het gaat enkel om de resten van soldaten uit WO I en de daarbij gevonden voorwerpen.

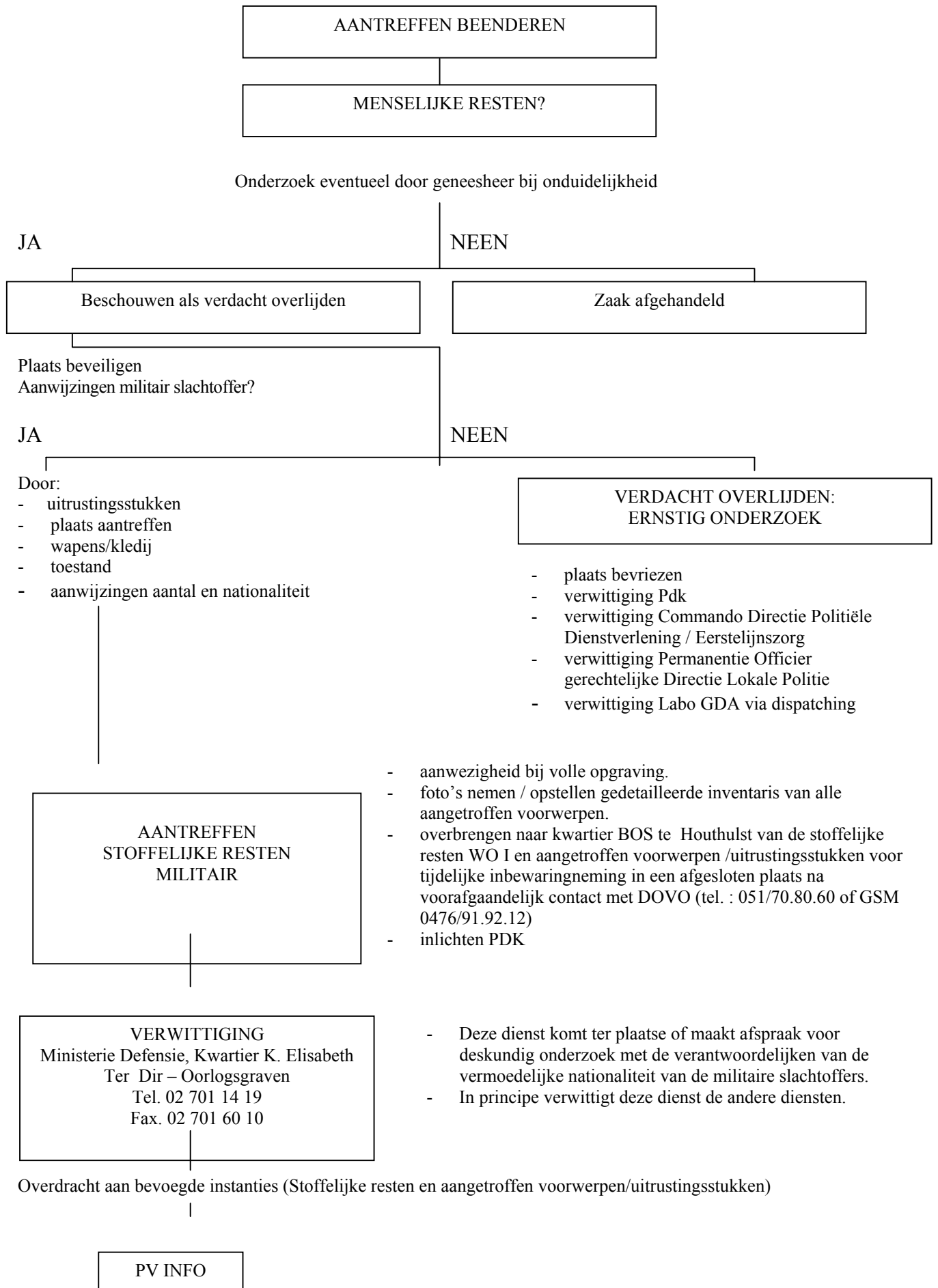
Daarvoor dienen de politiediensten, nadat een gedetailleerde inventaris is opgesteld, voorafgaandelijk contact op te nemen op volgende telefoonnummers:

- tijdens de diensturen: 051/70.80.60
- na de diensturen: GSM 0476/91.92.12

Men dient zich dan aan te melden op volgend adres: DOVO, Kattestraat 19, 8920 LANGEMARK-POELKAPELLE. De verantwoordelijke militair zal verder begeleiden naar het lokaal in kwestie.

De politiediensten dienen wel nog steeds de dienst Oorlogsgraven van het Ministerie van Defensie te verwittigen als vastgesteld is dat het gaat om een soldaat uit WO I. Deze dienst zal de verantwoordelijke van de militaire begraafplaats van het desbetreffende land verwittigen. De dienst Oorlogsgraven zal de stoffelijke resten en de daarbij gevonden voorwerpen overdragen aan de verantwoordelijke van dat land.

Schematisch overzicht:

VI. VUURWAPENS

6.1. *Wat moet men doen wanneer men een vuurwapen vindt?*

Bij het vinden van een vuurwapen moet men altijd de lokale politie op de hoogte brengen. Voor wapens geldt er immers een meldings- of aangifteplicht! Men moet zich met het gevonden wapen aanbieden bij de lokale politie. Voor verweervuurwapens en oorlogsvuurwapens geldt een vergunningsplicht. Indien de politie twijfels heeft over de classificatie van het wapen kan hierover het vrijblijvend advies van de Proefbank voor Vuurwapens te Luik gevraagd worden.

6.2. *Wat is een verweervuurwapen en wat is een oorlogsvuurwapen ?*

Als *verweerwapens* worden beschouwd:

- korte vuurwapens waarvan de lengte van de loop dertig centimeter of minder bedraagt of waarvan de totale lengte niet meer dan zestig centimeter bedraagt (= overwegend pistolen en revolvers);
- lange halfautomatische vuurwapens;
- lange vuurwapens met ringvormige percussie;
- matrakken;
- korte alarmwapens waarvoor de Proefbank voor vuurwapens geen homologatie uitgereikt heeft waarin wordt bevestigd dat het wapen niet geschikt is of niet op eenvoudige wijze kan worden gemaakt voor het afvuren van vaste, vloeibare of gasvormige projectielen;
- vuurwapens met één of meer gladde lopen die korter zijn dan 60 centimeter en repeteervuurwapens met één of meer gladde lopen, wat eveneens geldt voor vuurwapens met één of meer getrokken lopen in kaliber 10, 12, 16, 20, 24, 28, 32 en .410;
- lange vuurwapens uitgerust met een greep of met een glijdende, plooibare of gemakkelijk uitneembare kolf zonder dat het schieten aldus wordt verhinderd en wanneer zij niet als oorlogswapens of als verboden wapens worden beschouwd;
- trommelkarabijnen met uitzondering van die welke een historisch of folkloristisch karakter hebben;
- vuurwapens die munitie voor pistolen of revolvers afvuren;
- verweervuurwapens die omgevormd zijn om uitsluitend munitie voor jacht- of sportwapens af te vuren;
- korte namaakwapens en de korte repeteer, semi-automatische of automatische wapens en de korte slingerwapens, die projectielen kunnen afschieten door middel van een ander aandrijvingsmechanisme dan de verbranding van kruit wanneer de kinetische energie van het projectiel, gemeten op 2,5 meter afstand van het uiteinde van de loop, meer dan 7,5 Joules bedraagt.

Als *oorlogsvuurwapens* worden beschouwd:

- de automatische vuurwapens;
- de vuurwapens bestemd voor de bewapening van troepeneenheden, met uitzondering van pistolen en revolvers;
- de voor burgerdoeleinden bestemde vuurwapens die de vorm hebben van automatische vuurwapens;
- machinepistolen;
- de automatische en halfautomatische oorlogsvuurwapens die omgevormd zijn om uitsluitend munitie voor verweer-, jacht- of sportwapens af te vuren.

Wie twijfelt of een wapen een verweervuurwapen of een oorlogsvuurwapen is, biedt zich het best aan bij de politiediensten.

6.3. *Wat moet men doen als men dat vuurwapen ook wil behouden (= voorhanden hebben)?*

Met uitzondering van jacht- en sportwapens en wapens voor wapenrekken is het aan particulieren verboden een vuurwapen voorhanden te hebben tenzij ze in het bezit zijn een vergunning tot het voorhanden hebben ervan, verleend door de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de particulier zijn woonplaats heeft (voor een *verweerwapen*) of door de gouverneur van de provincie waar de particulier zijn woonplaats heeft (voor een *oorlogswapen*).

Wanneer het een verboden wapen betreft mag men het wapen enkel voorhanden hebben.

Het is eveneens verboden om een wapen (ongeacht de categorie) zonder wettige reden te dragen.

Voor wie een wapen vindt dat onder de categorieën verweer- of oorlogswapen valt geldt dezelfde procedure als voor wie een dergelijk vuurwapen erft. Als de eigenaar dat wapen wil behouden moet hij binnen de drie

maanden nadat hij het wapen ontdekt of verkregen heeft een vergunning tot het voorhanden hebben ervan aanvragen.

De betrokkene mag het vuurwapen dan voorlopig voorhanden hebben totdat over de aanvraag is beslist, behalve indien bij een met redenen omklede beslissing van de betrokken overheid blijkt dat het voorhanden hebben ervan de openbare orde kan verstoren.

De vergunning wordt slechts afgeleverd na een moraliteitsonderzoek en na een theoretische proef en, indien het wapen nog bruikbaar gemaakt zou kunnen worden en de vinder ermee zou willen schieten, ook een praktische proef.

Is het een wapen dat onder de categorieën jacht- en sportwapens of wapens voor wapenrekken valt dan mag de eigenaar het vrij voorhanden hebben. Voor een jacht- of sportwapen geldt er wel een aangifteplicht.

6.4. Mag men een vuurwapen verkopen of overdragen?

De verkoop of overdracht van een vuurwapen dat behoort tot de categorieën verweer- of oorlogswapens is slechts toegelaten aan erkende personen of aan particulieren die houder zijn van een vergunning tot het voorhanden hebben van een verweer- of oorlogswapen.

VII. MUNITIE

7.1. Wat moet men doen wanneer men munitie voor verweer- of oorlogswapens vindt?

Ook hier moet men in elk geval onverwijld de lokale of federale politie op de hoogte brengen, om alle twijfels omtrent de aard van de gevonden munitie uit te sluiten.

7.2. Wat moet men doen als men die munitie ook wil behouden?

Voor het loutere bezit van een kleine hoeveelheid munitie (minder dan het equivalent van 2 kg kruit) is geen vergunning verplicht gesteld door de wetgever, wat eigenlijk een lacune in de wetgeving is. Voor ontdekte munitie is er dus geen regularisatie nodig, wat wel het geval is bij ontdekte vuurwapens. Wie dus beweert de munitie in zijn bezit gewoon “gevonden” te hebben, kan niet vervolgd worden, tenzij er sprake is van zware en verboden munitie, er een opslagplaats is (meer dan het equivalent van 2 kg kruit), er een inbreuk zou zijn op de springstoffenwet of de hoeveelheid munitie aanzien wordt als een gevaar voor de openbare veiligheid en de omgeving.

Munitie die door beschadiging of door eenvoudig tijdsverloop onstabiel is geworden mag in geen geval in bezit gehouden worden.

Er bestaat ook nog heel veel misverstand over munitie voor zware wapens, zoals granaten, die nog vaak aangetroffen worden. Dergelijke munitie wordt gelijkgesteld met verboden wapens. Het bezit ervan is verboden, wat veel particulieren niet schijnen te weten.

7.3. Mag men gevonden munitie voor verweer- of oorlogswapens verkopen of overdragen?

Neen, de verkoop of overdracht, zelfs kosteloos, van munitie voor verweer- of oorlogsvuurwapens is voorbehouden aan de houders van een vergunning tot het voorhanden hebben van die wapens.

7.4. Mag men munitie voor verweer- of oorlogswapens verzamelen en opslaan?

Het verzamelen van bruikbare munitie (= munitie die nog ontplofbare stoffen bevat) door een particulier is onderworpen aan de wetgeving op de springstoffen: wie meer dan het equivalent van 2 kg kruit opslaat, moet hiervoor een speciale vergunning hebben.

Enkel erkende personen en houders van een vergunning tot het bezitten van een opslagplaats van munitie voor verweer- of oorlogswapens mogen vrij munitie opslaan.

De opslag van al te grote hoeveelheden bruikbare en bijgevolg ontplofbare munitie door particulieren is sowieso onverantwoord, zeker als dit gebeurt in onvoldoende beveiligde ruimten. Wat verstaan moet worden onder een grote hoeveelheid wordt bepaald naargelang het mogelijk risico.

Het verzamelen van geneutraliseerde munitie (dat wil zeggen inerte, lege hulzen zonder kruit en ontstekingsinrichting) is vrij. Het betreft hier munitie die GEEN ontplofbare stoffen bevat.

7.5. Wat moet men doen als men twijfelt over de aard van de gevonden munitie?

Indien er in een bepaald geval twijfel over bestaat of het nu bruikbare dan wel inerte munitie betreft, is het aangewezen dat politiemensen met een goede technische kennis, de controleurs of inspecteurs van de dienst springstoffen en de proefbank van Luik, de dienst voor opruiming van oorlogstuigen (DOVO), de munitie komen onderzoeken en desnoods verwijderen.

Wat oude munitie betreft is er geen enkele deskundige die met 100% zekerheid uitspraak zal kunnen of durven doen over haar veiligheid. Zekerheid is er pas als de munitie zichtbaar in perfecte staat is, of zichtbaar leeg is. Opgegraven munitie zorgt altijd voor twijfels, zeker als het gaat om granaten en dergelijke (munitie voor niet-draagbare wapens) is er sprake van een risico. Particulieren mogen trouwens geen granaten opslaan omdat het verboden wapens betreft. Het verzamelen van mortier- en kanonmunitie kan alleen indien het gaat om lege hulzen.

VIII. DOVO (DIENST VOOR OPRUIMING EN Vernietiging van ONTPLOFFINGSTUIGEN)

8.1. Wat is de dienst DOVO en wat zijn haar taken?

De Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen (DOVO) heeft een aantal welomschreven opdrachten:

- 1) de neutralisatie en het opruimen van munitie afkomstig van de laatste wereldoorlogen. DOVO reageert op gemiddeld 3500 oproepen per jaar gaande van een handgranaat tot vliegtuigbommen van 500 kg en meer. In totaal wordt er per jaar gemiddeld 250 ton munitie opgehaald, geneutraliseerd en vernietigd. Per jaar wordt er, voornamelijk in de Westhoek, een 20 ton “probleemmunitie” (= chemische en toxische munitie) gevonden.
- 2) het ontmantelen van de chemische en toxische munitie van de Eerste Wereldoorlog. De ontmantelingsinstallatie is gelegen te Langemark-Poelkapelle en is operationeel sinds 1999.
- 3) de tussenkomsten in het domein van het terrorisme en groot-banditisme en de steun die geleverd wordt aan het gerechtelijk apparaat.
- 4) het verwijderen van munitie en pyrotechnische elementen bij vliegtuigcrashes.
- 5) het uitvoeren van duikopdrachten op het Belgisch grondgebied en in de territoriale zee door een ploeg van duikers-ontmijners.

8.2. Waar wordt het overgrote deel van niet ontplofte oorlogsmunitie gevonden?

Twee derde van de aanvragen voor interventie van DOVO zijn afkomstig uit de Westhoek, veroorzaakt door het feit dat daar in de periode 1914-1918 talrijke veldslagen uitgevochten zijn.

8.3. Wie vindt er meestal niet ontplofte oorlogsmunitie?

Meestal worden de tuigen gevonden door landbouwers tijdens het bewerken van de landbouwgronden. 10% van deze tuigen bevatten ofwel giftige munitie of moeten als dusdanig worden behandeld. De behandeling van

al dit materiaal gebeurt volgens een strikt vastgelegde procedure. Wanneer het gaat over manipulatie van toxische munitie wordt de procedure gekenmerkt door draconische veiligheidsmaatregelen.

Landbouwers die niet ontplofte oorlogsmunitie op hun land vinden laten die vaak gewoon langs de kant van de weg liggen. Pas als er een voorraadje ligt contacteren ze DOVO.

Maar veel niet ontplofte oorlogsmunitie wordt ook gevonden door honderden verwoede verzamelaars van oorlogsmunitie. In dat verband moet er nogmaals aan herinnerd worden dat het verzamelen van oorlogsmunitie verboden is en dat het levensgevaarlijk is om niet ontplofte munitie op eigen houtje te manipuleren!

Dergelijke verzamelaars proberen dikwijls zonder veel voorzorgen de munitie te ontmantelen door de kop van het springtuig te verwijderen met een slijpschijf. Zo willen ze het koper recupereren om dat dan te kunnen verkopen en zo een centje bij te verdienen.

Veel verzamelaars gaan ook zelf bij de landbouwers langs om de munitie op te halen die de landbouwers, meestal bij het omploegen van hun land, gevonden hebben. Of ze nemen gewoon de munitie weg die de landbouwers langs de kant van de weg gelegd hebben opdat ze door de ontminningsdienst zouden opgehaald worden. Daarna nemen ze die munitie mee naar huis om ze daar zelf te ontmantelen, vaak met desastreuze gevolgen en fatale afloop voor de betrokkenen, zoals in het verleden reeds meermaals gebleken is.

8.4. Wat te doen als men niet ontplofte oorlogsmunitie vindt?

DOVO, geeft, aan iedereen die munitie vindt, de dringende raad om ze niet aan te raken noch te manipuleren. De vinder dient de federale of lokale politie onmiddellijk te verwittigen, zelfs wanneer het maar één exemplaar (ongeacht zijn omvang) betreft.

In het bijzonder wordt aan landbouwers gevraagd om geen voorraden van niet ontplofte tuigen aan de kant van de weg te leggen.

In geval van graafwerken wordt aangeraden om bij ontdekking van een mogelijk ontploffingstuig :

- de werken op de locatie van de vindplaats stop te zetten;
- het tuig niet te manipuleren (bewegen e.d.) noch aan te raken;
- de vindplaats rondom het tuig af te bakenen;
- de toegang tot de vindplaats verbieden en beveiligen.

Op andere plaatsen kunnen de graafwerken verder worden uitgevoerd.

IX. ADRESSENLIJST

Vlaamse Administratie, Afdeling Monumenten & Landschappen

Phoenixgebouw

K. AlbertII-laan 19 bus 5

1210 BRUSSEL

Tel. : 02/553.16.11

Fax. : 02.553.16.05

Aml@lin.vlaanderen.be

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

Buitendienst West-Vlaanderen

Iepersesteenweg 56

8600 WOUMEN – DIKSMUIDE

Tel. : 051/54.56.10

Fax. : 051/54.59.50

Marc.dewilde@lin.vlaanderen.be

Ministerie van Defensie

Kwartier Koningin Elisabeth

Territoriale Directie – Dienst Oorlogsgraven

Everestraat

1140 BRUSSEL (EVERE)

Tel.: 02/701 14 19

Fax.: 02/701.60.10

Etienne.knapen@mil.be

DOVO (Dienst voor opruiming en vernietiging van ontploffingstuigen)

Kattestraat 19

8920 LANGEMARK-POELKAPELLE

Tel. : 051/70.80.80 of 051/70.80.60 – GSM na de diensturen: 0476/91.92.12

Fax.: 051/70.80.69

DOVOPK.comdo@ITC.mil.be

Provinciaal gouvernement West-Vlaanderen

Federale dienst politionele veiligheid – dienst wapens

Riddersstraat 13

8000 BRUGGE

Tel. : 050/33.62.20

Fax. : 050/34.72.64

Patrick.bertin@west-vlaanderen.be

Vicky.boerjan@west-vlaanderen.be

Commonwealth War Graves Commission

Elverdingsestraat 82

8900 IEPER

Tel.: 057/20.01.18

Fax.: 057/21.80.14

Ambassade van Frankrijk

Dienst van de Militaire Attaché

De heer E. VERELST

Hertogstraat 65

1000 BRUSSEL

Tel.: 02/548.87.77

Fax.: 02/512.32.31

Lucia Christiaen

Päd. Leiterin

Duits Militair Kerkhof – J.B.S. Lommel

Dodenveldstraat 30

3920 LOMMEL

Tel.: 011/55.43.70

Fax.: 011/55.43.71

X. WETTEKSTEN

- decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (met inbegrip van de wijziging door het decreet van 28 februari 2003).
- besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium
- art. 552 BW
- art. 598 BW
- art. 716 BW
- art. 1599 BW
- art. 2229-2230 BW
- art. 2262 BW
- art. 2279 BW
- koninklijk besluit van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken
- omzendbrief van 24 juni 1961 van de Procureur-Generaal van Gent betreffende de procedure toe te passen bij de ontdekking van stoffelijke overschotten

30-06-1993

Decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium

(B.S., 15 september 1993)

Aangepast aan de federale terminologie bij Decr. Vl. Parl. 4 mei 1994 (B.S., 23 juni 1994).

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107 van de Grondwet.

Art. 2

Dit decreet regelt de bescherming, het behoud, de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch patrimonium, alsmede de organisatie en de reglementering van de archeologische opgravingen.

Art. 3

Voor de toepassing van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder:

1° *archeologisch patrimonium*: alle vormen van archeologische monumenten en zones;

2° *archeologische monumenten*: alle overblijfselen en voorwerpen of enig ander spoor van menselijk bestaan die getuigenis afleggen van tijdperken en beschavingen waarvoor opgravingen of vondsten [een betekenisvolle bron] van informatie zijn, onderverdeeld in:

a) onroerende archeologische monumenten: alle niet verplaatsbare archeologische monumenten die ondergronds of aan de oppervlakte of onder water aanwezig zijn, alsook de roerende archeologische monumenten die onroerend zijn door bestemming;

b) roerende archeologische monumenten: alle andere archeologische monumenten;

3° [*archeologische zone*: alle gronden die van wetenschappelijk en cultuurhistorisch belang zijn wegens de mogelijk aanwezige archeologische monumenten, met inbegrip van een bufferzone;]

4° *beschermde goederen*: het archeologisch patrimonium dat volgens de bepalingen van dit decreet is ingeschreven op een ontwerp van lijst of op een lijst van beschermde archeologische monumenten en/of zones;

5° *archeologische opgravingen*: de aanwending van wetenschappelijke technieken waaronder men doelbewust de ondergrondse of aan de oppervlakte of onder water aanwezige archeologische monumenten opspoot, blootlegt en onderzoekt;

6° *archeologische prospecties*: de aanwending van technieken waardoor men doelbewust de aanwezigheid van archeologische monumenten opspoot;

7° *toevalsvondst*: de louter toevallige ontdekking van archeologische monumenten en zones;

8° [*administratie*: de dienst van de Vlaamse regering, bevoegd voor het onroerend erfgoed;]

[8°bis *instituut*: de wetenschappelijke instelling, bevoegd voor onderzoek met betrekking tot het archeologisch patrimonium;]

9° *Raad*: de Vlaamse Archeologische Raad zoals bepaald in artikel 11;

10° *eigenaar*: de natuurlijke of rechtspersoon, houder van het recht op eigendom, vruchtgebruik, erfpacht of recht van opstal;

11° *gebruiker*: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, andere dan die bedoeld in 10°, die een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden, inzonderheid de huurder en de pachter;

12° *regionale openbare besturen*: de provincies, de bisschoppelijke seminaries en de kathedrale kerkfabrieken;

13° *lokale openbare besturen*: de gemeenten, de verenigingen van gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de intercommunale centra voor maatschappelijk welzijn, de polders, de wateringeng, de verenigingen van polders en wateringeng, de kerkfabrieken en de andere rechtspersonen die voor de uitoefening van een openbare eredienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheren.

Enig lid: – 2° gewijzigd bij art. 2, 1° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.));

– 3° vervangen bij art. 2, 2° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.));

– 8° vervangen bij art. 2, 3° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.));

– 8°bis ingevoegd bij art. 2, 4° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 4

§ 1. De ontdekking, de bescherming en het behoud van het archeologisch patrimonium en het uitvoeren van archeologische opgravingen zijn van algemeen nut.

§ 2. De eigenaar en de gebruiker zijn ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

HOOFDSTUK II. OPGRAVINGEN EN TOEVALSVONDSTEN

Art. 5

[Voor vergunningsaanvragen, ingediend op grond van artikel 127 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening die een invloed kunnen hebben op de ondergrond, is de in hetzelfde artikel vermelde Vlaamse regering of de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar verplicht binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de krachtens dit decreet aangewezen gemachtigde van de Vlaamse Regering.]

Deze brengt binnen dertig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag een [advies uit dat bindend is voorzover het voorwaarden oplegt].

Dit [advies] kan nadere voorwaarden opleggen en voorschriften bevatten ter bescherming van het archeologisch patrimonium.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit geacht gunstig te zijn.

Gewijzigd bij art. 163 Decr. Vl. Parl. 18 mei 1999 (B.S., 8 juni 1999 (eerste uitg.)), met ingang van 1 mei 1999 (art. 204, zelf gewijzigd bij art. 2 Decr. Vl. Parl. 28 september 1999 (B.S., 30 september 1999 (tweede uitg.))) en bij art. 3, 1° en 2° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Voorgeschiedenis

Gewijzigd bij art. 3 B. Vl. Reg. 22 oktober 1996 (B.S., 15 maart 1997), zelf bekrachtigd bij art. 2 Decr. Vl. Parl. 4 maart 1997 (B.S., 15 maart 1997).

Art. 6

§ 1. Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van de Regering of haar gemachtigde archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.

Indien de vergunning wordt geweigerd, opgeschort of ingetrokken, kan de aanvrager tegen deze beslissing beroep instellen bij de Regering die uitspraak doet na de Raad te hebben gehoord.

De Regering stelt de vergunningsprocedure en de beroepsprocedure vast.

§ 2. Het uitvoeren van prospecties zonder ingreep in de bodem is toegelaten, onverminderd de meldingsplicht zoals bepaald in artikel 8. Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.

§ 3. De Regering bepaalt de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, de kwalificaties waarover de personen moeten beschikken die archeologische opgravingen uitvoeren en de procedure voor aanvraag, schorsing of intrekking van de vergunning.

Deze vergunning wordt afgeleverd voor een welbepaald archeologisch monument of archeologische zone en voor een welbepaalde termijn.

De aflevering van een vergunning wordt afhankelijk gemaakt van voorwaarden die betrekking hebben op inzonderheid:

1° de noodzaak of wenselijkheid om het archeologisch monument of de archeologische zone voor de toekomst te bewaren;

2° het belang van het archeologisch monument of de archeologische zone;

3° de kwalificaties en de middelen waarover de aanvrager beschikt om de opgraving tot een goed einde te brengen;

4° het sluiten van een schriftelijke overeenkomst tussen de vergunningsaanvrager, de eigenaar en de gebruiker, die de vergoeding regelt voor eventuele schade en die de bestemming van de roerende archeologische monumenten regelt;

5° de verbintenis door de vergunningsaanvrager om binnen te bepalen termijnen interimverslagen en een volledig eindverslag bij de Regering in te dienen en deze verslagen te publiceren;

6° het aanvaarden door de vergunningsaanvrager van een toezicht door [de administratie of haar gemachtigde] en de Raad, elk wat hun bevoegdheid betreft.

§ 3, enig lid, 6° gewijzigd bij art. 4 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 7

De Regering kan het uitvoeren van een opgraving tot algemeen nut verklaren en daartoe de tijdelijke bezetting van de gronden bevelen. Zij bepaalt de grenzen van deze gronden en de duur van de bezetting. Zij kan de voorwaarden bepalen waaronder intussen andere werken en handelingen op deze gronden mogen worden uitgevoerd, alsook kan zij het

stilleggen van die werken en handelingen of een opschorting of intrekking van verleende verkavelings-, bouw- en exploitatievergunningen bevelen.

Art. 8

Eenieder die, anders dan bij het uitvoeren van vergunde archeologische opgravingen een goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologisch monument betreft, is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen bij [de administratie]. [De administratie] stelt de eigenaar en de gebruiker, in geval zij niet de vinder zijn, en de betrokken gemeente(n) hiervan in kennis.

De gevonden archeologische monumenten en hun vindplaats moeten tot de tiende dag na de melding in onveranderde toestand door de eigenaar, gebruiker en vinder bewaard blijven, beschermd worden tegen beschadiging of vernieling en toegankelijk gesteld worden voor onderzoek door [het instituut, de administratie of zijn gemachtigde], zonder dat dit aanleiding kan geven tot het vorderen van enige schadevergoeding.

De termijn van tien dagen kan door de Regering of haar gemachtigde ingekort worden na onderzoek of indien deze verplichting tot onverantwoord hoge kosten aanleiding zou geven, of verlengd worden.

De Regering bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften die op de bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten van toepassing zijn.

Gewijzigd bij art. 5, 1° en 2° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 9

Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Regering of haar gemachtigde detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen. De Regering stelt de vergunningsprocedure vast. Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1 vergunde opgraving.

Art. 10

Een vergoeding kan worden gevorderd voor eventuele schade, voor zover door de schade-eiser wordt bewezen voortvloeiend uit: 1° de toepassing van artikel 7 voor zover de stillegging van werken en handelingen of de opschorting van verleende verkavelings-, bouw- en exploitatievergunningen dertig dagen overschrijdt;

2° de intrekking van verleende verkavelings-, bouw- en exploitatievergunningen zoals vermeld in artikel 7;

3° de verlenging van de termijn van tien dagen zoals vermeld in artikel 8, voor zover de totale termijn dertig dagen overschrijdt.

De Regering stelt die vergoeding onverwijld vast en keert ze dadelijk uit. Bij betwisting stelt de rechter de vergoeding vast.

Schade voortvloeiend uit de toepassing van artikel 7 kan evenwel niet gevorderd worden wanneer de eigenaar en de uitvoerder van de werken tijdens dewelke de toevalsvondst gebeurde, zich niet van hun meldingsplicht hebben gekwet.

HOOFDSTUK III. INSTELLINGEN

Afdeling 1. Vlaamse archeologische raad

Art. 11

Er wordt een Vlaamse Archeologische Raad opgericht. Deze brengt desgevraagd of uit eigen beweging aan de Regering advies uit over aangelegenheden die op het archeologisch patrimonium betrekking hebben. De Regering bepaalt de samenstelling en de werking van de Raad.

Afdeling 2. Instituut voor het archeologisch patrimonium

Art. 12

[Het instituut heeft tot taak het beleid inzake bescherming en beheer van het archeologisch patrimonium in het Vlaamse Gewest voor te bereiden en zelf wetenschappelijk onderzoek en studies van dit archeologisch patrimonium te verrichten. Het voert daartoe de door de Vlaamse regering en dit decreet opgelegde opdrachten uit. De Vlaamse regering bepaalt de organisatie, de bevoegdheden en de werking van het instituut.]

Vervangen bij art. 6 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

HOOFDSTUK IV. BESCHERMING

Afdeling 1. Procedure

Art. 13

§ 1. De Regering maakt ontwerpen van lijst op van de voor bescherming vatbare archeologische monumenten en zones. Zij besluit daartoe op eigen initiatief of op voorstel van [de administratie], de Raad, een provincie, een gemeente, een privaatrechtelijk of publiekrechtelijke instelling of vereniging of een particulier.

§ 2. [De ontwerpen van lijst bevatten: 1° de omschrijving van de te beschermen goederen;
2° de kadastrale nummers van de percelen waar die goederen zich bevinden;
3° een plan waarop die goederen nauwkeurig worden afgelijnd;
4° de redenen die tot de bescherming aanleiding geven;
5° de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften.]

§ 1 gewijzigd bij art. 7, 1° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

§ 2 vervangen bij art. 7, 2° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 14

§ 1. De ontwerpen van lijst worden [...]: 1° bij een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht van de eigenaars zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van opmaken van de ontwerpen van lijst;
2° [ter kennis gebracht van de bestuurlijke entiteiten, bevoegd voor ruimtelijke ordening, landinrichting, milieu, natuurbehoud en natuurlijke rijkdommen, en van de provincie(s) en gemeente(n) in kwestie.]

§ 2. In de kennisgeving aan de in § 1, 1° vermelde eigenaars wordt hen de verplichting medegedeeld binnen tien dagen na ontvangst de gebruikers bij een ter post aangetekende brief kennis te geven van de ontwerpen van lijst, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 37.

§ 3. De in § 1, 1° vermelde eigenaars geven bij een ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan [de administratie], binnen tien dagen na ontvangst van de betekening, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 37.

§ 4. De ontwerpen van lijst worden bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

§ 1, enig lid: – inleidende bepaling gewijzigd bij art. 8, 1° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

– 2° vervangen bij art. 8, 2° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

§ 3 gewijzigd bij art. 8, 3° Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 15

De rechtsgevolgen van de bescherming treden in werking vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 14, § 1 en § 2 en in ieder geval vanaf de publikatie bedoeld in artikel 14, § 4. De inschrijving op de ontwerpen van lijst, bedoeld in artikel 13, vervalt van rechtswege indien de Regering geen besluit heeft genomen tot inschrijving op de lijsten, bedoeld in artikel 21, binnen de termijn van één jaar na de publikatie bedoeld in artikel 14, § 4.

Art. 16

Binnen een maand na ontvangst van de in artikel 14, § 1 bedoelde kennisgeving zendt het gemeentebestuur zijn gemotiveerd advies, samen met het proces van de ingediende bezwaren, over de ontwerpen van lijst aan de gouverneur van de betrokken provincie en aan de Regering.

Binnen twee maanden na ontvangst van de in artikel 14, § 1 bedoelde kennisgeving brengt de provincie over de ontwerpen van lijst een gemotiveerd advies uit bij de Regering.

Indien de in dit artikel bedoelde adviezen niet binnen de vastgestelde termijnen worden uitgebracht, worden zij geacht gunstig te zijn.

Art. 17

Binnen twee maanden na ontvangst van de in artikel 14, § 1, § 2 en § 3 bedoelde kennisgeving kunnen de eigenaars en gebruikers en de belanghebbende derden bij het gemeentebestuur of bij de Regering hun opmerkingen en bezwaren indienen.

Art. 18

[De administratie] maakt ten behoeve van de Regering een verslag op van de in de artikelen 16 en 17 bedoelde adviezen, opmerkingen en bezwaren en brengt daarover een gemotiveerd advies uit.

Gewijzigd bij art. 9 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 19

De Regering besluit, na advies van de Raad, tot opheffing van de inschrijving op de ontwerpen van lijst of tot inschrijving op de lijst van de [beschermende archeologische monumenten en zones].

Gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 20

De opheffing van de inschrijving op de ontwerpen van lijst wordt ter kennis gebracht en gepubliceerd overeenkomstig artikel 14.

Art. 21

De Regering maakt de lijsten op van [beschermende archeologische monumenten en zones]. De lijsten omvatten: – de geactualiseerde gegevens van artikel 13, § 2;
– de redenen die tot de bescherming doen besluiten;
– de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften.

Gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 22

De lijsten worden ter kennis gebracht en gepubliceerd overeenkomstig artikel 14 en de rechtsgevolgen van de bescherming treden in werking vanaf deze kennisgeving en in ieder geval vanaf de publikatie.

Art. 23

De Regering besluit, na advies van de Raad, tot het geheel of gedeeltelijk opheffen of wijzigen van de lijsten van [beschermende archeologische monumenten en zones].

Gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Afdeling 2. Rechtsgevolgen**Art. 24**

De besluiten tot inschrijving op de ontwerpen van lijst en tot inschrijving op de lijsten van de [beschermende archeologische monumenten en zones] zijn algemeen bindend. Er kan slechts van worden afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

Gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 25

§ 1. De Regering bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften voor [beschermende archeologische monumenten en zones].

§ 2. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Regering of haar gemachtigde: 1° [beschermende archeologische monumenten en zones] te verwijderen of hun toestand te wijzigen;
2° graafwerken of terreinwijzigingen, inclusief wijzigingen van de grondwatertafel, uit te voeren in [beschermende archeologische monumenten en zones], onverminderd de bepalingen van artikel 26;

3° archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren met de bedoeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen.

§ 3. De Regering stelt de vergunningsprocedure vast. De Regering of haar gemachtigde kan aan de afgifte van een vergunning voorwaarden verbinden. De vergunning wordt verleend voor bepaalde werken, voor een bepaald archeologisch monument of voor een bepaalde archeologische zone en eventueel voor een bepaalde tijd of tot opschorting of opheffing van de vergunning.

§ 4. Deze vergunning wordt geacht ambtshalve te zijn verleend indien het gaat om handelingen en werken die tevens vergunningsplichtig zijn op grond van [het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening] en die vergund zijn volgens de procedure en onder de voorwaarden zoals bepaald in artikel 27.

§ 1 gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)). § 2, enig lid, 1° en 2° gewijzigd bij art. 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)). § 4 gewijzigd bij art. 11 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 26

De algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften mogen de bestaande exploitatie van de bossen en de bedrijfsvoering van een landbouwbedrijf niet belemmeren, zolang deze activiteiten de aanwezige archeologische monumenten niet beschadigen.

Het scheuren van terreinen, het eerste diepploegen van akkerland en de ontstronking van bosterreinen worden evenwel beschouwd als terreinwijzigingen zoals bedoeld in artikel 25, § 2, 2°.

Art. 27

[...]

Opgeheven bij art. 169 Decr. Vl. Parl. 18 mei 1999 (B.S., 8 juni 1999 (eerste uitg.)), met ingang van 1 mei 2000 (art. 204, zelf gewijzigd bij art. 2 Decr. Vl. Parl. 28 september 1999 (B.S., 30 september 1999 (tweede uitg.))).

Bekrachtiging

Bekrachtigd bij art. 2 Decr. Vl. Parl. 4 maart 1997 (B.S., 15 maart 1997).

Voorgeschiedenis

Gewijzigd bij art. 3 B. Vl. Reg. 22 oktober 1996 (B.S., 15 maart 1997).

Art. 28

Bij overdracht van een beschermd onroerend archeologisch goed of van een op dergelijk goed betrekking hebbend zakelijk recht, moet de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld goed beschermd is en welke de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften zijn en deze overdracht meedelen aan [de administratie].

Gewijzigd bij art. 9 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 29

[De administratie] houdt een register van [beschermd archeologische monumenten en zones]. De Regering stelt de inrichting van het register vast en regelt de beveiliging van de informatie die het bevat.

Afschriften van het register berusten bij de provincie(s), de gemeente(n), het kadaster en de bewaarder der hypotheek, elk voor hun ambtsgebied.

Gewijzigd bij art. 9 en 10 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

HOOFDSTUK V. BEHEER EN SUBSIDIËRING

Art. 30

De ambtenaren van [de administratie] en andere door de Regering of haar gemachtigde aangewezen personen hebben, wanneer dit voor een goed beheer van het archeologisch patrimonium noodzakelijk is, toegang tot de terreinen waar zich archeologische monumenten kunnen bevinden, woningen uitgezonderd.

Gewijzigd bij art. 9 Decr. Vl. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 31

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, hebben de provinciegouverneur, de burgemeester, alsook de daartoe door de Regering aangewezen ambtenaren toegang tot de beschermde goederen om alle nodige opsporingen en vaststellingen van overtredingen van dit decreet te verrichten.

Art. 32

Werken die worden uitgevoerd of handelingen die worden verricht in strijd met de beschermingsvoorschriften, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Regering of haar gemachtigde kunnen worden stilgelegd of belet door de in artikel 31 genoemde personen, op eigen initiatief of op bevel van de Regering of haar gemachtigde, zo nodig door het leggen van de zegels en inbeslagname van de werk- en voertuigen en met behulp van de openbare macht.

Art. 33

§ 1. De Regering kan financiële bijdragen verlenen voor het uitvoeren van archeologische opgravingen.

§ 2. De Regering kan financiële bijdragen verlenen voor het uitvoeren van instandhoudings-, beveiligings-, beheers- en herstelwerken aan beschermde goederen, die worden ondernomen door of op initiatief van regionale en lokale openbare besturen, publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren.

§ 3. De bijdragen bepaald in § 2 hebben betrekking op het totale bedrag van de uitgave voor werken die rechtstreeks verband houden met het archeologisch belang van de beschermde goederen.

§ 4. De Regering omschrijft de aard van de werken bepaald in § 2 en van de kosten die geheel of gedeeltelijk voor een bijdrage in aanmerking komen, bepaalt de algemene voorwaarden, de samenstelling van het dossier en stelt de procedure vast.

§ 5. De verdeling der kosten voor de werken bepaald in § 2 wordt vastgesteld als volgt: 1° voor werken ondernomen door of op initiatief van regionale openbare besturen: Vlaams Gewest: 60%;
provincie: 40%;

2° voor werken ondernomen door of op initiatief van lokale openbare besturen: Vlaams Gewest: 60%;
provincie: 20%;
gemeente: 20%;

3° voor werken ondernomen door of op initiatief van andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren: Vlaams Gewest: 60%;
provincie: 20%;
gemeente: 7,5%;
initiatiefnemer: 12,5%.

Art. 34

Met betrekking tot de toevalsvondsten kan tussen het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door de Regering of haar gemachtigde, en de eigenaar van het terrein en de vinder een overeenkomst worden gesloten die de bestemming van de roerende archeologische monumenten regelt, onverminderd de rechten van de vinder en de eigenaar van het terrein, zoals bepaald door de artikelen 552 en 716 van het Burgerlijk Wetboek.

Deze overeenkomst kan tevens de overdracht van de roerende archeologische monumenten naar een openbare verzameling bepalen en de eventuele vergoeding die daarvoor aan de eigenaar en de vinder wordt toegekend.

HOOFDSTUK VI. STRAFBEPALINGEN

Art. 35

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 100 tot 50.000 [euro] of met één van deze straffen: 1° de eigenaar en de gebruiker die nalaten de bepalingen na te leven van artikel 4, § 2;

2° hij die zonder of in strijd met de bij artikel 6, § 1 bepaalde vergunning opgravingen of graafwerken verricht met het doel archeologische monumenten te ontdekken of te onderzoeken;

3° hij die archeologische prospecties met ingrepen in de bodem uitvoert zonder of in strijd met een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 6, § 2;

4° hij die verzuimt de algemene voorwaarden na te leven voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, opgelegd krachtens artikel 6, § 3;

- 5° hij die zich verzet tegen het bevel tot tijdelijke bezetting van de gronden, zoals bepaald in artikel 7;
- 6° hij die nalaat aangifte te doen overeenkomstig artikel 8;
- 7° de eigenaar en de gebruiker die nalaten de nodige bewakings- en beschermingsmaatregelen te nemen, bepaald in artikel 8;
- 8° hij die zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 9 een detector gebruikt om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen;
- 9° hij die nalaat de beschermingsvoorschriften na te leven bepaald in de artikelen 13, § 2, artikel 21 en artikel 25;
- 10° de eigenaar die nalaat de kennisgeving te doen overeenkomstig artikel 14, § 2 en § 3 en artikel 22;
- 11° hij die zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 25, § 2 en § 3 verboden werken en handelingen verricht;
- 12° de instrumenterende ambtenaar die nalaat de vermelding in de overdrachtsakte in te schrijven en de overdracht te melden aan [de administratie] overeenkomstig artikel 28;
- 13° hij die de toegang weigert aan ambtenaren van [de administratie] en andere door de Regering of haar gemachtigde aangewezen persoon overeenkomstig de artikelen 30 en 31;
- 14° hij die zich verzet tegen het stilleggen of beletten van verboden werken en handelingen overeenkomstig artikel 32.

Enig lid: – inleidende bepaling gewijzigd bij art. 5 Decr. VI. Parl. 7 december 2001 (B.S., 28 december 2001 (tweede uitg.), err., B.S., 12 januari 2002), met ingang van 1 januari 2002 (art. 8);
– 12° en 13° gewijzigd bij art. 9 Decr. VI. Parl. 28 februari 2003 (B.S., 24 maart 2003 (eerste uitg.)).

Art. 36

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid en 85 zijn van toepassing op de bij artikel 18 bepaalde misdrijven.

Art. 37

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen en het herstel van de beschermde goederen in hun vroegere toestand of uitzicht en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling.

Bij het verstrijken van de in het vonnis vastgestelde termijn kan de Regering of haar gemachtigde de werken op kosten van de veroordeelde laten uitvoeren.

Indien herstel niet mogelijk is, kunnen op vordering van de Regering of haar gemachtigde aanpassingswerken worden bevolen.

20/04/1994

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium

(B.S., 15 juli 1994)

Hoofdstuk I. Definities

Art. 1

Overeenkomstig artikel 3 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium wordt voor de toepassing van dit besluit verstaan onder: 1° decreet: het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium;

2° eigenaar: de natuurlijke of rechtspersoon, houder van het recht op eigendom, vruchtgebruik, erfpacht of recht van opstal;

3° gebruiker: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, andere dan die bedoeld in 2, die een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden, inzonderheid de huurder en de pachter;

4° Instituut: het Instituut voor het Archeologisch patrimonium;

5° Raad: de Vlaamse Archeologische Raad;

6° vinder: eenieder die, anders dan bij het uitvoeren van vergunde archeologische opgravingen, een goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologisch monument betreft.

Hoofdstuk II. Beschermd archeologische goederen en bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten

Afdeling 1. Algemene beschermingsvoorschriften voor beschermd archeologische goederen en voor bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten

Onderafdeling A. Toepassingsgebied

Art. 2

§ 1. De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op: 1° de bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten zoals bepaald in artikel 8 van het decreet;

2° de archeologische monumenten en zones die met toepassing van het decreet opgenomen zijn op: – een ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare archeologische monumenten en zones;
– een lijst van beschermd archeologische monumenten en zones.

§ 2. De bijzondere beschermingsvoorschriften bepaald in de in § 1, 2° vermelde beschermingsbesluiten hebben voorrang op de algemene beschermingsvoorschriften in zoverre zij daarvan gedeeltelijk afwijken.

Onderafdeling B. Algemene beschermingsvoorschriften voor beschermd archeologische goederen en voor bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten

Art. 3

Behoudens het bepaalde in artikel 9 is het verboden afschriften van de in artikel 2, § 1, 2° vermelde besluiten af te leveren en de informatie die deze bevatten, bekend te maken aan anderen dan de partijen die betrokken zijn bij de overdracht van de in artikel 28 van het decreet bedoelde goederen.

Art. 4

Overeenkomstig artikel 25, § 2, van het decreet is het verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Regering of haar gemachtigde: 1° beschermd archeologische goederen te verwijderen of hun toestand te wijzigen; 2° graafwerken of terreinwijzigingen, inclusief wijzigingen van de grondwatertafel, uit te voeren in beschermd archeologische goederen, onverminderd de bepalingen van artikel 26 van het decreet;

3° archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren met de bedoeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen.

Art. 5

§ 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 6 zijn de eigenaar en de gebruiker van een archeologisch monument of zone verplicht zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud, onder meer door: 1 er over te waken dat op de betrokken terreinen geen opgravingen en prospecties met ingreep in de bodem uitgevoerd worden zonder de daarvoor door artikel 6 van het decreet vereiste vergunning;

2 er over te waken dat op de betrokken terreinen geen archeologische monumenten opgespoord en verzameld worden met gebruik van detectoren, zonder de daarvoor door artikel 9 van het decreet vereiste vergunning;

3 tijdig het instituut te verwittigen wanneer werken met ingreep in de bodem op de betrokken terreinen gepland zijn, binnen een termijn die een voorafgaand archeologisch onderzoek moet mogelijk maken;

4 maatregelen te nemen om overeenkomstig artikel 8, tweede lid, van het decreet de bij toevalsvondsten ontdekte archeologische monumenten tegen ongunstige weersomstandigheden, beschadiging, vandalisme, diefstal en brand te beveiligen;

§ 2. Onverminderd de bepalingen van artikel 6 zijn de eigenaar en de vinder van een archeologisch monument of zone verplicht zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud, ondermeer door: 1 maatregelen te nemen om de bij een vergunde opgraving of prospectie met ingreep in de bodem en de bij toevalsvondsten ontdekte archeologische monumenten die zijn eigendom blijven, tegen ongunstige weersomstandigheden, beschadiging, vandalisme, diefstal en brand te beveiligen;

2 aan het Instituut elke overdracht van deze goederen te melden.

Art. 6

Onverminderd het bepaalde in artikel 25, § 2, van het decreet moet voor de volgende werken, werkzaamheden en activiteiten aan beschermde archeologische goederen voorafgaandelijk een schriftelijk te verlenen vergunning van de Vlaamse Regering of haar gemachtigde worden verleend:

1° elke ingreep die een terreinwijziging of een duurzame wijziging van de vegetatie tot gevolg kan hebben, inzonderheid het ontginnen van heidegebieden, schraallanden, turfgronden, vennen, rietlanden en moerassen en het scheuren van terreinen;

2° het eerste diepploegen van akkerland;

3° de ontstronking van bosterreinen en alle andere activiteiten die de verdwijning van bomen en struiken tot gevolg hebben, met uitzondering van normale, oordeelkundig uitgevoerde onderhoudswerken, zoals het kappen en snoeien van opgaande bomen, hakhout, knotwilgen, leibomen en gekandelaarde bomen, en het scheren en snoeien van hagen en andere geschoren vormen;

4° het oprichten van een gebouw of constructie of het plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet-duurzame materialen, die in de grond is ingebouwd, aan de grond is bevestigd of op de grond steun vindt ten behoeve van de stabiliteit en bestemd is om ter plaatse te blijven staan, ook al kan zij uit elkaar genomen worden;

5° het vertrouwen of heropbouwen van bestaande gebouwen of constructies, derwijze dat het volume ervan toeneemt of dat er graafwerken mee gepaard gaan;

6° het achterlaten van afgedankte voertuigen of schroot, evenals het aanleggen van een opslagplaats voor dergelijke produkten;

7° het aanleggen van een vuilnisbelt of het achterlaten van afvalprodukten;

8° het plaatsen van ondergrondse en bovengrondse leidingen, inzonderheid voor het transport van elektriciteit, water, gas, olie en rioolwater, voor draineringswerken en wateraftappingen, en van telefoonleidingen;

9° elke activiteit die een belangrijke wijziging van de waterhuishouding voor gevolg kan hebben, inzonderheid het graven van afwateringskanalen, het uitvoeren van draineringswerken en wateraftappingen;

10° om het even welk werk dat de aard van de grond, het uitzicht van het terrein of het hydrografisch net zou kunnen wijzigen, inzonderheid het verrichten van boringen of grondwerken, de ontginning van materialen, het aanvoeren van grond, het aanleggen van opspuitreinen en het achterlaten van slib;

11° Het wijzigen van de percellering;

12° het aanleggen van wegen en paden;

13° het verharderen van bestaande wegen en paden met natuurlijke of kunstmatige materialen of met homogene materialen zoals koolwaterstofbeton, beton of klinkers. Het onderhoud en herstel van de bestaande verhardingen is toegelaten;

14° elke lozing van schadelijke vloeistoffen, inclusief het dumpen van drijfmest;

15° het aanplanten van bomen en heesters;

16° het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het bedrijven van competitieve ruiters- of fietssport.

Onderafdeling C. Vergunnings- en beroepsprocedure

Art. 7

§ 1. De aanvragen voor het uitvoeren van werken, werkzaamheden en activiteiten bedoeld in de artikelen 4 en 6 moeten bij ter post aangetekende brief worden ingediend bij het Instituut en vergezeld gaan van een nauwkeurige beschrijving van de werken, werkzaamheden en activiteiten, de aanwijzing van de precieze plaats waar deze zullen worden uitgevoerd, zo

mogelijk aangevuld met tekeningen en/of foto's en met de vermelding van de begin- en einddatum van de werken, werkzaamheden of activiteiten.

§ 2. Binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag zendt het Instituut aan de aanvrager bij ter post aangetekende brief een ontvangstbewijs, of deelt het hem op dezelfde wijze mee dat zijn dossier niet volledig is.

In dit geval deelt het Instituut de aanvrager, aan wie hij het dossier terugzendt, mee dat de procedure opnieuw moet worden begonnen en met welke stukken het dossier moet worden aangevuld.

De aanvrager, die na verloop van de bij het eerste lid bepaalde termijn geen ontvangstbewijs heeft ontvangen, wordt geacht een volledig dossier te hebben ingediend.

§ 3. Bij ontstentenis van een binnen zestig dagen na ontvangst van het volledige dossier afgeleverde vergunning of weigering van de vergunning door de Regering of haar gemachtigde wordt de vergunning geacht verkregen te zijn.

§ 4. De aanvrager die een toelating heeft verkregen, brengt de uitvoerder van de werken op de hoogte van de vergunning en van de in deze vergunning bepaalde voorwaarden.

Art. 8

§ 1. Binnen dertig dagen na ontvangst van de schriftelijke vergunning of weigering van de vergunning kan tegen deze beslissing beroep worden ingesteld bij de Regering.

§ 2. Het beroep wordt bij ter post aangetekende brief ingediend bij het Instituut en bevat: 1° een kopie van de vergunningsaanvraag;

2° een gemotiveerde weerlegging van de schriftelijk overgemaakte beslissing.

§ 3. Binnen dertig dagen na ontvangst van het beroep zendt het Instituut aan de betrokkene bij ter post aangetekende brief een ontvankelijkheidsbewijs, of deelt het hem op dezelfde wijze mee dat zijn dossier niet volledig is.

In dit geval deelt het Instituut de betrokkene, aan wie hij het dossier terugzendt, mee dat het beroep opnieuw moet worden ingesteld en met welke stukken het dossier moet worden aangevuld. Hiertoe krijgt de betrokkene een nieuwe termijn van dertig dagen.

De betrokkene, die na verloop van de bij het eerste lid bepaalde termijn geen ontvankelijkheidsbewijs heeft ontvangen, wordt geacht een volledig dossier te hebben ingediend.

§ 4. Binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van het volledige dossier legt het Instituut dit voor aan de Raad, die binnen dertig dagen na ontvangst van dit dossier advies uitbrengt.

§ 5. Het Instituut maakt ten behoeve van de Regering een verslag op van de motivering van de beslissing, van de argumenten aangevoerd door de indiener van het beroep en van het advies van de Raad, en brengt daarover binnen zestig dagen na voorlegging aan de Raad een gemotiveerd advies uit.

Binnen honderdvijftig dagen na ontvangst van het volledige dossier door het Instituut doet de Regering uitspraak.

Afdeling 2. Inrichting van het register van beschermde archeologische goederen

Art. 9

Het door het Instituut gehouden register van beschermde archeologische goederen bevat per gemeente de genummerde originelen of voor eensluidend verklaarde afschriften van de besluiten tot inschrijving op de ontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare archeologische monumenten en zones en tot inschrijving op de lijsten van de beschermde archeologische monumenten en zones.

Art. 10

§ 1. Afschriften van het register of van de informatie die het bevat, worden enkel afgegeven: 1° ten behoeve van administratieve rechtshandelingen of in rechtszaken;

2° voor louter wetenschappelijke doeleinden.

§ 2. Afschriften van het register of van de informatie die het bevat, worden enkel afgegeven door het Instituut en door de instanties vermeld in artikel 29 van het decreet na schriftelijke vergunning van het Instituut.

Hoofdstuk III. Archeologische opgravingen en archeologische prospecties met ingreep in de bodem

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 11

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op: 1° archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen zoals bepaald in artikel 6, § 1 van het decreet; 2° archeologische prospecties met ingreep in de bodem zoals bepaald in artikel 6, § 2 van het decreet.

Afdeling 2. Kwalificatievoorwaarden voor de uitvoerders van archeologische opgravingen en archeologische prospecties met ingreep in de bodem

Art. 12

Om een vergunning te verkrijgen voor het uitvoeren van een archeologische opgraving of een archeologische prospectie met ingreep in de bodem, moet men: 1° houder zijn van een diploma van licentiaat of doctor in de geschiedenis met specialisatie in de archeologie, of van licentiaat of doctor in de oudheidkunde en kunstgeschiedenis met specialisatie in de archeologie, of van licentiaat of doctor in de archeologie en kunstwetenschappen met specialisatie in de archeologie, of van licentiaat of doctor in de archeologie, of van een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese verordening of richtlijn, of internationale overeenkomst als gelijkwaardig is erkend;

2° een opleiding hebben genoten inzake opgravingstechnieken en -methoden;

3° beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand;

4° de nodige kennis en ervaring hebben inzake de periode(n) waartoe het betrokken monument behoort.

Art. 13

In afwijking van artikel 11 kan de Regering of haar gemachtigde personen die geen houder zijn van een diploma zoals bepaald in artikel 11, 1°, na een grondig onderzoek een vergunning verlenen tot het uitvoeren van een archeologische opgraving of een archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Deze personen moeten: 1° door zelfstudie of opleiding de nodige kennis inzake opgravingstechnieken en -methoden hebben opgedaan;

2° beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand;

3° de nodige kennis en ervaring hebben inzake de periode(n) waartoe het betrokken monument behoort. Zij moeten daartoe de nodige bewijsstukken kunnen voorleggen, zoals publikaties.

Afdeling 3. Algemene voorwaarden voor het uitvoeren van archeologische opgravingen en archeologische prospecties met ingreep in de bodem

Art. 14

§ 1. Overeenkomstig artikel 6, § 3, van het decreet dient voor het uitvoeren van archeologische opgravingen of archeologische prospecties met ingreep in de bodem aan de volgende algemene voorwaarden te worden voldaan:

1° de opgraving moet verantwoord zijn: – hetzij omdat het archeologische monument of de archeologische zone op korte termijn bedreigd wordt;

– hetzij omdat de opgraving gepland is in functie van wel overwogen en gedocumenteerde wetenschappelijke vraagstellingen;

2° er moeten voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar zijn om de opgraving uit te voeren en af te werken;

3° de vergoeding voor eventuele schade en de bestemming van de roerende archeologische monumenten moeten met de eigenaar en de gebruiker schriftelijk geregeld zijn;

4° binnen te bepalen termijnen worden interimverslagen en een volledig eindverslag bij de Regering ingediend en worden deze verslagen gepubliceerd;

5° toezicht door het Instituut en de Raad, elk wat hun bevoegdheid betreft, wordt aanvaard;

6° de verbintenis wordt aangegaan dat de opgraving correct en volledig zal afgewerkt worden;

7° tegen vandalisme en diefstal moeten de nodige veiligheidsmaatregelen genomen worden;

8° de uitvoerder van de opgraving moet voldoen aan de kwalificatievoorwaarden bepaald in artikel 12 of artikel 13;

9° een verbintenis wordt aangegaan dat een volledig opgravingsarchief met alle stukken, tekeningen, plannen, foto's en vondstencatalogus zal opgebouwd worden;

10° de bestemming van dit opgravingsarchief moet vastgelegd zijn.

§ 2. De bijzondere voorschriften bepaald in de opgravingsvergunning hebben voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in § 1.

Afdeling 4. Vergunnings- en beroepsprocedure

Onderafdeling A. Vergunningsprocedure

Art. 15

§ 1. Een vergunning tot het uitvoeren van een archeologische opgraving of archeologische prospectie met ingreep in de bodem kan slechts worden afgeleverd aan de persoon die rechtstreeks voor deze opgraving of prospectie verantwoordelijk is en deze ook daadwerkelijk op het terrein leidt. De vergunning kan niet aan derden worden overgedragen.

§ 2. De aanvragen voor het uitvoeren van archeologische opgravingen of van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem worden op daartoe bij het Instituut te bekomen formulieren bij ter post aangetekende zending ingediend bij het Instituut en bevatten inzonderheid: 1° de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager zoals bepaald in artikel 12 of artikel 13;

2° een informatieve nota betreffende de wezenlijke bedreiging van het op te graven archeologische monument of zone, met tijdsopgave en de nodige stavingsstukken, en/of de geargumenteerde uiteenzetting van het onderzoekskader;

3° een kadastraal plan waarop de op te graven archeologische monumenten en/of zone nauwkeurig worden afgeleid;

4° de eigendomstoestand van de betrokken percelen;

5° het administratief-rechtelijk statuut van de betrokken percelen volgens de wet-, decreet- en regelgeving inzake bodemgebruik en bodembestemming, met vermelding van de eventueel door deze wet-, decreet- en regelgeving vereiste vergunningen;

6° een archeologisch dossier bevattende inzonderheid informatie over de archeologische waarde van het op te graven archeologische monument en/of zone, en over vroegere opgravingen en/of vondsten;

7° een uiteenzetting over de geplande concrete opgravingsstrategie;

8° een financierings- en personeelsplan, met verantwoordingsstukken;

9° de vermelding van het geplande begin en einde van de opgraving;

10° de schriftelijke overeenkomst met de eigenaar(s) en de gebruiker(s) die de toegankelijkheid van het terrein, de vergoeding voor eventuele schade en de bestemming van de roerende archeologische monumenten regelt;

11° een schriftelijke verklaring van de personen en/of instellingen die eventueel toegezegd hebben de opgravingen wetenschappelijk te zullen begeleiden of adviseren;

12° een uiteenzetting over de voorzieningen die getroffen zijn met betrekking tot het inzetten van steunwetenschappen, inzonderheid betreffende paleo-ecologisch onderzoek, met schriftelijke verklaringen van de personen, laboratoria of instellingen die toegezegd hebben deze onderzoeken te zullen uitvoeren en met opgave van de geplande termijnen;

13° een voorstel van termijnen waarbinnen de interimverslagen en het volledig eindverslag bij de Regering ingediend worden en een voorstel van de plaats waar deze verslagen gepubliceerd worden;

14° een schriftelijke verbintenis waarin de algemene voorwaarden bepaald in artikel 14, 4°, 5°, 6°, 7°, 9° en 10° worden onderschreven.

§ 3. Binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag zendt het Instituut aan de vergunningaanvrager bij ter post aangetekende brief een ontvankelijkheidsbewijs, of deelt het hem op dezelfde wijze mee dat zijn dossier niet volledig is.

In dit geval deelt het Instituut de vergunningaanvrager, aan wie hij het dossier terugzendt, mee dat de procedure opnieuw moet worden begonnen en met welke stukken het dossier moet worden aangevuld.

De vergunningaanvrager, die na verloop van de bij het eerste lid bepaalde termijn geen ontvankelijkheidsbewijs heeft ontvangen, wordt geacht een volledig dossier te hebben ingediend.

§ 4. Onverminderd de vergunningen vermeld in § 2, 5 van dit artikel mag de opgraving pas worden uitgevoerd nadat de vereiste vergunning schriftelijk aan de vergunningaanvrager werd afgeleverd en moet worden uitgevoerd overeenkomstig de algemene voorwaarden bepaald in artikel 14 en de in de vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden.

§ 5. Bij ontstentenis van een binnen negentig dagen na ontvangst van het volledige dossier afgeleverde vergunning of weigering wordt de vergunning geacht verkregen te zijn.

Deze termijn wordt met dertig dagen verlengd wanneer de Regering of haar gemachtigde het advies van de Raad wenst in te winnen. Deze verlenging moet binnen de eerste termijn van negentig dagen aan de aanvrager betekend worden.

§ 6. Elke verleende vergunning kan opgeschort worden door de Regering of haar gemachtigde voor een termijn van maximaal negentig dagen, als wordt vastgesteld dat de vergunninghouder de algemene voorwaarden bepaald in artikel 14 en de in de vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden niet naleeft.

De opschorting treedt in werking vanaf de betekening van de gemotiveerde schorsingsbeslissing aan de vergunninghouder.

De Regering of haar gemachtigde kan de opschorting voortijdig opheffen van zodra de vergunninghouder de algemene voorwaarden bepaald in artikel 14 en de in de vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden naleeft.

§ 7. Indien de vergunninghouder na een opschortingstermijn van negentig dagen de algemene voorwaarden bepaald in artikel 14 en de in de vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden nog steeds niet naleeft, wordt onverminderd het beroep de vergunning van rechtswege ingetrokken.

Onderafdeling B. Beroepsprocedure

Art. 16

§ 1. Binnen dertig dagen na ontvangst van de schriftelijke vergunning of weigering of opschorting van de vergunning of na de intrekking van rechtswege van de vergunning kan tegen deze beslissing beroep worden ingesteld bij de Regering.

§ 2. Het beroep wordt bij ter post aangetekende brief ingediend bij het Instituut en bevat: 1° een kopie van de vergunningsaanvraag en een kopie van de beslissing;
2° een gemotiveerde weerlegging van de schriftelijk overgemaakte beslissing.

§ 3. Binnen dertig dagen na ontvangst van het beroep zendt het Instituut aan de betrokkene bij ter post aangetekende brief een ontvankelijkheidsbewijs, of deelt het hem op dezelfde wijze mee dat zijn dossier niet volledig is.

In dit geval deelt het Instituut de betrokkene, aan wie hij het dossier terugzendt, mee dat het beroep opnieuw moet worden ingediend en met welke stukken het dossier moet worden aangevuld.

De betrokkene, die na verloop van de bij het eerste lid bepaalde termijn geen ontvankelijkheidsbewijs heeft ontvangen, wordt geacht een volledig dossier te hebben ingediend.

§ 4. Binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van het volledige dossier legt het Instituut dit voor aan de Raad, die binnen dertig dagen na ontvangst van dit dossier advies uitbrengt.

§ 5. Het Instituut maakt ten behoeve van de Regering een verslag op van de motivering van de beslissing, van de argumenten aangevoerd door de indiener van het beroep en van het advies van de Raad, en brengt daarover binnen zestig dagen na voorleggen aan de Raad een gemotiveerd advies uit.

Binnen honderdvijftig dagen na ontvangst van het volledige dossier door het Instituut doet de Regering uitspraak.

Onderafdeling C. Afwijking

Art. 17

Met toepassing van artikel 8 van het decreet én in afwijking van de vergunnings- en beroepsprocedure vermeld in de artikelen 15 en 16 kan het Instituut of zijn gemachtigde onder de door deze bepaalde voorwaarden, aan personen die voldoen aan de in artikelen 12 of 13 vermelde kwalificatievoorwaarden, machtiging verlenen tot het uitvoeren van een onmiddellijk onderzoek van bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten.

Hoofdstuk IV. Het gebruik van detectoren

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 18

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op het gebruik van detectoren dat overeenkomstig artikel 9 van het decreet moet worden vergund in het kader van een met toepassing van artikel 6, §§ 1 en 2, van het decreet vergunde opgraving of prospectie met ingreep in de bodem.

Afdeling 2. Vergunningsprocedure

Art. 19

§ 1. De aanvragen voor het gebruik van detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, om archeologische monumenten op te sporten en te verzamelen, worden op daartoe bij het Instituut te bekomen formulieren bij ter post aangetekende zending ingediend bij het Instituut en bevatten inzonderheid: 1° een opgave van de kwalificaties zoals bepaald in de artikelen 12 en 13;

2° een afschrift van de vergunning voor de archeologische opgraving of prospectie met ingreep in de bodem waarvoor het gebruik van detectoren wordt gevraagd, met een attest van de vergunninghouder;

3° de aard van de detector(en) en uitrusting;

- 4° een kadastraal plan waarop de te detecteren archeologische monumenten en/of zone nauwkeurig worden afgelijnd;
- 5° de eigendomstoestand van de betrokken percelen;
- 6° de schriftelijke overeenkomst met de eigenaar(s) en de gebruiker(s) die de toegankelijkheid van het terrein en de bestemming van de vondsten regelt;
- 7° de vermelding van de geplande begin- en einddatum van het gebruik van detectoren;

§ 2. Binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag zendt het Instituut aan de vergunningaanvrager bij ter post aangetekende brief een ontvankelijkheidsbewijs, of deelt het hem op dezelfde wijze mee dat zijn dossier niet volledig is.

In dit geval deelt het Instituut de vergunningaanvrager, aan wie hij het dossier terugzendt, mee dat de procedure opnieuw moet worden begonnen en met welke stukken het dossier moet worden aangevuld.

De vergunningaanvrager, die na verloop van de bij het eerste lid bepaalde termijn geen ontvankelijkheidsbewijs heeft ontvangen, wordt geacht een volledig dossier te hebben ingediend.

§ 3. De vergunning voor het gebruik van detectoren is schriftelijk en wordt door de Regering of haar gemachtigde verleend.

§ 4. Bij ontstentenis van een binnen negentig dagen na ontvangst van het volledige dossier afgeleverde vergunning of weigering wordt de vergunning geacht verkregen te zijn.

21-03-1804

Burgerlijk Wetboek

Art. 552

De eigendom van de grond bevat in zich de eigendom van hetgeen op en onder de grond is. De eigenaar mag op de grond naar goeddunken planten en bouwen, behoudens de in de titel Erfdienstbaarheden of grondlasten gestelde uitzonderingen. Onder de grond mag hij naar goeddunken bouwen en graven en uit die gravingen alle voortbrengsels halen die zij kunnen opleveren, behoudens de beperkingen voortvloeiende uit de wetten en verordeningen betreffende de mijnen en uit de wetten en verordeningen van politie.

Art. 598

Hij heeft ook, op dezelfde wijze als de eigenaar, het genot van de mijnen en groeven die reeds bij de aanvang van het vruchtgebruik in ontginning zijn; indien het echter een ontginning betreft die niet kan geschieden zonder een concessie, kan de vruchtgebruiker daarvan het genot niet hebben dan nadat de Koning hem daartoe verlof heeft verleend. Hij heeft geen recht op nog niet geopende mijnen en groeven, noch op veenderijen waarvan de ontginning nog niet is begonnen, noch op een schat die gedurende het vruchtgebruik mocht worden gevonden.

Art. 716

De eigendom van een schat behoort aan wie hem in zijn eigen erf vindt; wordt de schat in eens anders erf gevonden, dan behoort hij voor de ene helft toe aan de vinder en voor de andere helft aan de eigenaar van het erf. Een schat is iedere verborgen of bedolven zaak waarop niemand zijn recht van eigendom kan bewijzen en die door louter toeval ontdekt wordt.

Art. 1599

De verkoop van eens anders zaak is nietig; hij kan grond tot schadevergoeding opleveren, wanneer de koper niet geweten heeft dat de zaak aan een ander toebehoorde.

Art. 2229

Om iets door verjaring te verkrijgen, is vereist een voortdurend en onafgebroken, ongestoord, openbaar, niet dubbelzinnig bezit, als eigenaar.

Art. 2230

Men wordt steeds geacht voor zichzelf, en als eigenaar te bezitten, tenzij bewezen is dat men heeft aangevangen voor een ander te bezitten.

Art. 2262

Alle zakelijke rechtsoverdrachten verjaren door verloop van dertig jaar, zonder dat hij die zich op deze verjaring beroept, verplicht is daarvan enige titel te vertonen of dat men hem de exceptie van kwade trouw kan tegenwerpen.

Art. 2279

Met betrekking tot roerende goederen geldt het bezit als titel. Niettemin kan hij die een zaak verloren heeft of aan wie een zaak ontstolen is, gedurende drie jaren, te rekenen van de dag waarop het verlies of de diefstal heeft plaatsgehad, de zaak terugvorderen van degene in wiens handen hij ze vindt; behoudens het verhaal van de laatstgenoemde op degene aan wie hij ze bekomen heeft. Dit recht van terugvordering geldt evenwel niet voor biljetten van de Nationale Bank van België, noch voor biljetten uitgegeven krachtens de wet van 12 juni 1930, wanneer de bezitter ter goeder trouw is.

26/09/1996

Koninklijk besluit tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken

(*B.S.*, 18 oktober 1996)

Art. 15

§ 2. Artikel 29, § 2, van de algemene aannemingsvoorwaarden is niet van toepassing indien de promotor eigenaar is van de bouwgrond.

Bijlage Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken

Incidenten

Art. 29

§ 2. Vondsten tijdens het werk

Iedere vondst van enig belang tijdens het graaf- of slopingwerk wordt op staande voet ter kennis van de aanbestedende overheid gebracht.

In afwachting van een beslissing van de aanbestedende overheid en zonder afbreuk te doen aan zijn recht op schadevergoeding, onderbreekt de aannemer de uitvoering van de werken in de onmiddellijke omgeving van de vondst en verbiedt elke toegang door het plaatsen van afsluitingen.

De kunstvoorwerpen, de oudheidkundige-, natuurhistorische-, numismatische voorwerpen of andere die een wetenschappelijke waarde hebben evenals de zeldzame en kostbare voorwerpen die bij het graaf- of het slopingwerk worden gevonden, zijn eigendom van de aanbestedende overheid en worden ter beschikking van de leidend ambtenaar of van haar gemachtigde gehouden.

Omzendbrief Parket-Generaal Hof van Beroep van Gent van 28 juni 1961

VAN HOF
VAN BEROEP
TE

GENT

Overgemaakt aan de Heren:
C. R. - Hoofdcomm. R. C. - Bevelh. Rijk
wachtdistr. en brig. - Pol. Comm. - Bur
gera. (off. ger. pol.) - Veldbrigadiers en
Veldwachters van mijn arrondissement,
ter uitvoering tot richt lijn

De Procureur des Konings,

.....
D. 807

.....
nr. 28/61

Gent, 28 juni 1961

Voorwerp : Geraamten - Ontdekking

Bestemming : P. K. 's - Subst. P. K. - O. R. - Hoofdcomm. R. C.
Bevelh. Rijksw. distr. en brig. - Politiecomm. -
Burgera. (off. ger. pol.) - Veldbrigadiers en Veld-
wachters.

Mijnheer de Procureur des Konings,

Ik heb de eer U hierbij een kopij te laten worden van een circu-
laire dd. 24 juni 1961 van de heer Procureur des Konings te Ieper betreffende
de ontdekking van geraamten.

Ik zou het op prijs stellen moesten deze richtlijnen in gans het
rechtsgebied van het Hof van beroep te Gent toegepast worden en verzoek U
dan ook deze te willen ter kennis brengen van bovenaangeduide bestemmelingen:

De Procureur-generaal,
Hermann BEKAERT. -

an de Heer Procureur des Konings
te

.....
P A R K E T
van de
Procureur des Konings
I E P E R
.....

Ieper, 24 juni 1961

Nr. D. 131- Briefw. :
2607 - D. 807
.....

Mijnheer de Politiecommissaris,
Mijnheer de Burgemeester (Officier van Politie,

Regelmatig worden in mijn ambtsgebied geraamten gevonden bij
het uitvoeren van delfwerken of bij het ploegen van grond.

Niet steeds wordt van deze ontdekking proces-verbaal opgesteld,
ofwel worden personen of verenigingen, zonder enige bevoegdheid in ons land,
van de ontdekking door U verwittigd.

De voorwerpen gevonden bij deze geraamten worden aan deze onbevoegde personen, die dikswijls gewone arbeiders zijn, overgemaakt en hun bestemming blijft mij onbekend. Ook nog gebeurt het dat de door ^U verwittigde vereniging ter plaatse werklieden stuurt, die hetgeen hen aanbelangt medenemen en het overige der voorwerpen of delen van geraamte achterlaten.

In de eerste jaren volgend op de oorlog 1914-1918 - tijdstip gedurende hetwelk mijn ambtsgebied in de frontlinie der legers lag - werden talrijke lijken van militairen ontdekt en rechtvaardigde zich de tot nogtoe gebruikte werkwijze. Thans dient hieraan een einde gesteld te worden.

Het is niet altijd uitgesloten dat deze geraamten afkomstig zijn van gewezen militairen en ik hoef er niet op te wijzen dat jaarlijks verschillende personen verdwijnen zonder dat kan uitgemaakt worden wat er van hen geworden is.

Voortaan zal iedere ontdekking van geraamten, het voorwerp uitmaken van een proces-verbaal in dubbel opgesteld, met beschrijving van alle elementen, die zonder enige twijfel het duidelijk maken indien het gaat om een gewezen militair van de oorlog 1914-1918 of van een burger.

In dit laatste geval dient door U gehandeld te worden alsof het een gewelddadige dood zou betreffen en zullen de onderrichtingen U hiervoor vroeger gegeven toegepast worden.

In geval het een geraamte betreft van een militair zullen de erbij gevonden voorwerpen door U in beslag genomen worden en ter griffie nedergelegd worden.

Het ontdekte militair geraamte zal in het dodenhuis bewaard worden tot op het ogenblik dat mijn ambt over de bestemming ervan zal beslist hebben.

De Dienst der Teraardebestedingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken te Brussel, Leuvenseweg, 1, die bevoegd is om eventueel het stoffelijk overschot naar een Belgische militaire begraafplaats over te brengen of om de organismen te verwittigen die zich bezig houden met de vreemde militaire begraafplaatsen in België, zal door U verwittigd worden van de ontdekking van het geraamte van een militair mits voorafgaande toelating van mijn ambt.

Wat mij betreft zal ik aan bedoelde dienst een afschrift zenden van het proces-verbaal met een lijst van de gevonden voorwerpen.

Vanaf heden zult U zich onthouden van elk ander persoon of vereniging van dergelijke ontdekking te verwittigen.

De Procureur des Konings,
(w. g.) Carre.